

LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO

Teknillinen tiedekunta

Konetekniikan koulutusohjelma

BK10A0400 Kandidaatintyö ja seminaari

TEOLLISUUSYRITYKSEN VIENTITUOTTEIDEN VALMISTUKSESSA JA
TOIMITUKSESSA HUOMIOITAVIA ASIOITA

THE MAIN THINGS THAT INDUSTRIAL CORPORATION MUST TAKE INTO
CONSIDERATION WHEN MANUFACTURING AND DELIVERING EXPORT PRODUCTS

Lappeenrannassa 2.11.2009

Kimmo Laakkonen

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	1
2 KANSAINVÄLISEN KAUPAN TOIMITUSLAUSEKKEET	2
2.1 Toimituslausekkeen sisältö	2
2.2 Incoterms 2000 -toimituslausekkeet pähkinänkuoressa	3
3 VIENTIPROSESSIN VAIHEET	4
3.1 Viennissä tarvittavat asiakirjat	4
3.2 Sovellettavat tullitariffit ja niiden käyttötarkoitus	5
3.2.1 Kohdeyrityksen vientituotteet ja niiden tullitariffi.....	6
3.3 Arvonlisäverokäytäntö ja VAT- tunnus	7
3.4 Pakkaukset vientikaupassa	7
3.5 Merkinnät pakkauksissa	8
4 VIENTI EU-MAIHIN.....	9
4.1 Kuljetusasiakirjat	9
4.2 Vientikauppalasku	9
4.3 Tilastointiasiakirjat.....	10
4.4 Arvonlisäverotus.....	10
5 VIENTI EU:N ULKOPUOLELLE	12
5.1 Kauppalasku	12
5.2 Proformalasku	12
5.3 Pakkausluettelo	13
5.4 Kuljetusasiakirjat	13
5.5 Tulli-ilmoitus	13
5.6 Alkuperäselvitykset.....	14
5.7 Tulliedun saamiseksi vaadittavat todistukset.....	14
5.8 Kohdemaan vaatimat erityisasiakirjat	15
6 KOHDEMAAT	16
6.1 Brasilia	16
6.2 Chile	19

6.3 Peru.....	20
6.4 Yhdysvallat.....	22
6.5 Kanada.....	25
6.6 Meksiko.....	28
6.7 Kiina.....	29
6.7.1 Hongkong.....	30
6.7.2 Macao.....	31
6.8 Intia.....	32
6.9 Japani.....	34
6.10 Venäjä.....	35
6.11 Australia.....	37
6.12 Etelä-Afrikan tasavalta.....	38
7 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	40

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Tämän kandidaatintutkinnon päättötyön tarkoitus on auttaa kohdeyrityksen tuotantohenkilöstöä suunnittelemaan ja organisoimaan paremmin tuotteiden valmistaminen ja toimittaminen ulkomailta sijaitseville asiakkaille. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen työntekijät kykenevät ottamaan huomioon riittävän ajoissa asioita, joita tulisi huomioida, kun asiakas on jostain tietyistä maista. Näitä asioita voivat olla esimerkiksi yksityiskohtaisen pakkausluettelon laatiminen, kohdemaassa käytettävä sähköverkko tai kollille (lähetettävä pakkaus) asetettu maksimipaino, jonka kalli sa maahan tuotaessa painaa. Kohdeyrityksellä on asiakkaita ympäri maailmaa, jonka johdosta työssä läpikäytyt esimerkkimaat rajattiin kohdeyrityksen aikaisempien vientikokemusten perusteella kahteentoista ongelmalliseen maahan yrityksen viennin kannalta. Tässä tapauksessa ongelmallisella tarkoitetaan esimerkiksi kohdemaan nopeasti muuttuvia tuontisäädöksiä.

Työn teoriaosuudessa käydään läpi Incoterms 2000- toimituslausekkeiden merkitys viennissä, minkä jälkeen keskitytään vientiprosessin vaiheisiin, vientiprosessissa tarvittaviin asiakirjoihin, tullitariffiin (verotettava tullimaksu) ja sen merkitykseen sekä käytettäviin pakkauksiin ja merkintöihin niissä. Teoriaosuudessa käsitellään lisäksi kauppa EU-maihin sekä kauppa EU-alueen ulkopuolelle. Kohdeyritys käyttää huolitsijan palveluita vientitoiminnassaan ja sen johdosta tässä työssä ei ole käsitelty kuljetukseen tarvittavia kuljetusasiakirjoja, koska ne kuuluvat huolitsijan vastuualueeseen vientitapahtumassa. Liitteessä 1 on esitelty vientitoimitusten vaiheet kuljetusten näkökulmasta sekä asiakirjojen laatimisvastuut vientiä varten selventämään huolitsijan ja viejäyrityksen vastuualueita.

Soveltavassa osuudessa läpikäytävät maat ovat kaikki EU-alueen ulkopuolelta, koska ns. yhteisökauppa EU-alueella on paljon yksinkertaisempaa kuin kauppa sen ulkopuolella. Soveltavaosuus sisältää maakohtaisesti mm. kohdeyrityksen vientituotteen tullitariffin tarkastelun, tarvittavien asiakirjojen läpikäynnin sekä kussakin maassa käytettävän sähköverkon.

2 KANSAINVÄLISEN KAUPAN TOIMITUSLAUSEKKEET

Toimituslausekkeella tarkoitetaan sana- tai kirjainyhdistelmää, jota käyttämällä ostaja ja myyjä sopivat tietyistä kauppasopimuksen yksityiskohdista, kuten vakuutuksesta ja kuljetuksesta, joutumatta toistamaan kaikkea sopimusasiakirjoissa. Toimituslausekkeitä on käytössä erilaisia ja samakin lauseke voidaan tulkita täysin eritavalla eri maiden lainsäädännössä. Tämän ongelman poistamiseksi Kansainvälinen kauppakamari (ICC) on tehnyt paljon töitä eri lausekkeiden sisällön yhtenäistämiseksi ja tuloksena ovat Incoterms-tulkintakokoelmat (Incoterms = International Commercial Terms). Tällä hetkellä käytössä on Incoterms 2000 -toimituslausekkeet. (FINTRA 19. 2003, s. 45- 46.)

2.1 Toimituslausekkeen sisältö

Toimituslausekkeen tärkein tehtävä on määrittellä, milloin myyjä on täyttänyt hänelle tavaran toimittamiseen kuuluvat velvollisuudet, jotta tavaran voidaan lain mukaan katsoa siirtyneen ostajan vastuulle. Kyseinen hetki määrittelee samalla osapuolten vakuutustarpeen ja tavaran kuljetukseen liittyvän taloudellisen riskin jakaantumisen. Eri lausekkeissa on lisäksi määräyksiä seuraavista asioista (FINTRA 19. 2003, s. 45):

- velvollisuudesta hankkia vienti- ja tuontiluvat
- vaadittavista kuljetus- yms. asiakirjoista
- vakuuttamisvelvollisuudesta (ainoastaan CIFissä ja CIPissä)
- tavaran pakkauksesta
- ilmoittamisvelvollisuudesta
- tarkastusvelvollisuudesta.

Osapuolten toimintavastuu määrittää, miten myyjän on asetettava tavara ostajan käytettäväksi ja mihin toimiin ostajan on ryhdyttävä tavaran vastaanottamiseksi. Tavaravastuu (vahingonvaaran siirtymisen ajankohta ja paikka) määrittelee sen, mistä lähtien myyjällä on oikeus vaatia kauppahinnan maksamista itselleen, vaikka tavara tuhoutuisi, häviäisi tai vahingoittuisi. (FINTRA 19. 2003, s. 45.)

Osapuolten kustannusvastuu (maksuvelvollisuudet) taas määrittelee sen, miten tavarahan ostoon kuuluvat kustannukset jaetaan osapuolten välillä. On tärkeää huomata, että tavaravastuun siirtyminen ei merkitse samaa kuin omistusoikeuden siirto. Tämä tarkoittaa sitä, että toimituslauseke ei määrittele tavarahan omistusoikeuden siirtoa. Kaupan maksujärjestelyistä kannattaa myös sopia erikseen. (FINTRA 19. 2003, s. 45.)

2.2 Incoterms 2000 -toimituslausekkeet pähkinänkuoressa

Liitteessä 2 esitellään Incoterms 2000 -kokoelman 13 toimituslauseketta ja osapuolten päävelvoitteet. Lausekkeen nimen jälkeen on sulussa sen virallinen kansainvälinen lyhenne ja muutokset Incoterms 1990 -kokoelmaan on merkitty kursivoidulla tekstillä. Tarkemmat selvitykset löytyvät ICC:n Incoterms 2000 -lausekkeistosta. Julkaisua saa Kansainvälisen kauppakamarin Suomen osastolta www.iccfin.fi. (FINTRA 19. 2003, s. 46.)

Incoterms 2000 -toimituslausekkeet on ryhmitelty lausekkeiden ja kirjaintunnusten luonteen mukaan:

- E-ryhmään kuuluu ainoastaan ns. "tarjouslauseke" EXW, jossa myyjä asettaa tavarahan ostajan käytettäväksi toimipaikassaan (lähtöpään äärilauseke).
- F-ryhmä ei sisällä rahtia.
- C-ryhmä sisältää rahdin ja osin myös kuljetusvakuutuksen.
- D-ryhmässä myyjä vastaa kaikista kuljetuksen kustannuksista ja riskeistä (tulopään lausekkeet). (FINTRA 19. 2003, s. 46.)

3 VIENTIPROSESSIN VAIHEET

Vientiprosessi etenee karkeasti ajatellen seuraavasti:

- Tehdään asiakkaalle tarjous.
- Saadaan asiakkaalta tilaus, tehdään kauppasopimus (muistilista kauppasopimuksen sisällöstä on liitteessä 3) ja sovitaan monista eri yksityiskohdista, kuten kuljetuksesta, eri maksuista ja itse toimitettavasta tuotteesta.
- Tehdään tilausvahvistus, eli asiakkaalle vahvistus tilauksesta jossain muodossa.
- Projektipäällikkö käynnistää toiminnan tuotteen valmistamiseksi ja sen toimittamiseksi.
- Maksuehdoista riippuen laskutus käyntiin, ennakkomaksut + muut maksut.
- Kun saadaan selville vahvistettu toimituspäivä, etsitään kuljetustarjouksia ja tehdään kuljetussuunnitelma. Näiden lisäksi myös käytettävä toimituslauseke ja mahdolliset vakuutukset on syytä selvittää.
- Kaikki toimitukseen liittyvät dokumentit, kuten kauppasopimus, alkuperätodistus ja pakkausluettelo, ovat oma kokonaisuus ja ne laaditaan lähellä tavarán lähetys hetkeä. (Välimaa 2009.)

3.1 Viennissä tarvittavat asiakirjat

Kun tuotetta siirretään maan rajojen yli, tarvitaan käytännössä aina erilaisia asiakirjoja. Huolella ja oikein laaditut asiakirjat takaavat tavaroiden ja maksujen sujuvan liikkumisen. Kansainvälisessä kaupassa esiintyy useita erilaisia ja erinimisiä asiakirjoja, joista viejän tulee valita kuhunkin toimitukseen sopivat. Asiakirjojen laatiminen on yritykselle selkeä kustannuserä, joten turhia asiakirjoja ei kannata varmuuden vuoksi laatia. (FINTRA 19. 2003, s. 61.)

Kun Suomi liittyi 1.1.1995 EU:n jäseneksi, asiakirjakäytäntö muuttui. Nykyään kauppaa Suomen ulkopuolelle tulee käsitellä kahdella eri tavalla (FINTRA 19. 2003, s. 61):

- yhteisö-/sisäkauppana (EU:n sisäisinä tapahtumina)

- ulkokauppana eli vientikauppana EU:n ulkopuolisille alueille.

Kunkin asiakirjan tarpeellisuus määräytyy monen tekijän perusteella:

- Suomen viranomaiset tarvitsevat/vaativat tiettyjä asiakirjoja. Suurin osa vaatimuksista määräytyy EU:n jäsenenä yhteisön asettamien määräyksien mukaan ja yhtenä merkittävänä vaikuttajana on kohdema.
- Kohdemaan viranomaisilla on oikeus esittää lisävaatimuksia maahantuotaville tavaroille tarvittavista asiakirjoista tai niihin liittyvistä muutoseikoista.
- Ostaja voi halutessaan esittää lisävaatimuksia asiakirjoista tai tuotteeseen tehtävistä muutoseikoista.
- Kauppasopimuksen ehdot sekä toimitus- ja maksutapa vaikuttavat tarvittaviin asiakirjoihin ja siihen, kuka ne hankkii ja laatii. (FINTRA 19. 2003, s. 61.)

Äsken mainittuja sisä- ja ulkokauppaa käsitellään tarkemmin luvuissa 4 ja 5.

3.2 Sovellettavat tullitariffit ja niiden käyttötarkoitus

Kaikille olemassa oleville tavaroille löytyy 6-10-numeroinen tavaranimike, josta käytetään myös nimeä tavarakoodi tai tullitariffinimike. Käytössä on kolme nimikkeistöä, mutta tässä käsitellään niistä vain kaksi ja jätetään Taric- nimikkeistö käsittelemättä, koska sitä käytetään vain tuontiin EU:n ulkopuolelta. Sen sijaan tässä käsitellään HS- ja CN- nimikkeistöt. Seuraavassa taulukossa 1 on esitetty nimikkeistöjärjestelmien käyttö. (Tullihallitus 2009.)

Taulukko 1. Nimikkeistöjärjestelmien käyttö (Tullihallitus 2009).

Järjestelmä	Nimike	Nimikkeiden lukumäärä	Käyttö
HS	1234 56	n. 5200	maailmanlaajuinen ei käytetä tulliselvityksessä
CN	1234 56 78	n. 9700	EU-jäsenmaat: vienti ja sisäkaupan tilastointi, Intrastat

HS- nimikkeistö on ns. harmonoidun järjestelmän nimikkeistö, joka on pohjana CN- ja Taric- nimikkeistölle. HS-nimikkeistö on maailman tullijärjestön (WCO) julkaisema kansainvälinen kauppatavaroiden tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmä, joka sisältää mm. (Tullihallitus 2009):

- nimikkeistön yleiset tulkintasäännöt
- jaksot ja ryhmät sekä niiden huomautustekstit
- 4-numeroiset päänimikkeet ja 6-numeroiset alanimikkeet.

CN- nimikkeistö on tariffi- ja tilastonimikkeistö, jota käytetään viennissä ja sisäkaupan tilastoilmoituksissa (Intrastat). Se on yhdistetty nimikkeistö, joka sisältää mm.:

- 8-numeroiset alanimikkeet
- nimikkeistön yleissäännöt ja erityismääräykset
- tullien määrät tuotaessa kolmansista maista (ei etuustulleja)
- erilaisia liitteitä. (Tullihallitus 2009.)

3.2.1 Kohdeyrityksen vientituotteet ja niiden tullitariffi

Kohdeyrityksen tuotannon puolen vientituote on pääasiassa ns. Complete filters ja sen HS-nimike on 842129 (Välimaa 2009).

Euroopan yhteisöllä on ulkopuolisten maiden kanssa kymmeniä erilaisia tullietuus sopimuksia tai -järjestelyjä, joiden perusteella myönnetään tulliton tai alennettu tullikohtelu sopimusten piiriin kuuluville alkuperä tuotteille (FINTRA 19. 2003, s. 68).

Tuotteen vieminen on tullivapaa todella moneen maahan ja tässä työssä tarkastelluista esimerkkimaista ainoastaan neljään maahan kahdestatoista maasta joutuu maksamaan tullimaksun. Chileen vietäessä 6 %, Kiinaan 5 %, Intiaan 7,5 % ja Australiaan vietäessä tullitariffi on 5 % Fob- arvosta. Tullimaksut on esitelty tarkemmin kunkin maan tarkastelun kohdalla.

3.3 Arvonlisäverokäytäntö ja VAT- tunnus

Arvonlisäverotunnuksen (VAT- tunnus) hankkiminen ja sen käyttö on kaikille yrityksille pakollista. Myyjän vastuulla on selvittää tunnus myös ostajan osalta ja mikäli ostajalla ei ole arvonlisäveronumeroa tai numero on väärä, joutuu myyjä maksamaan arvonlisäveron.

Sisäkaupassa arvonlisäveron kantaa verohallitus, ulkokaupassa taas tulli. Eri maiden verotuskäytäntö ja verokannat ovat vielä melko erilaisia, mutta niitä yritetään harmonisoida. Periaatteessa myynti muihin EU-maihin on verotonta ja tuonti verollista, eli vero maksetaan siinä maassa, missä tavara käytetään. (FINTRA 19. 2003, s. 64- 65.)

3.4 Pakkaukset vientikaupassa

Tavaran vastaanottajalle saapuva pakkaus on ensimmäinen selkeä viesti lähettäjän tuotteiden ja toiminnan laadusta, joten viejän on syytä varmistaa tuotteiden kuljetuspakkausten asianmukaisuus ja pakkausmerkintöjen oikeellisuus (FINTRA 3, 2003). Kun halutaan varmistua, että pakkauksen kuljetuskoko ei ole ainakaan ylikorkea eikä ylileveä, niin maksimitat ovat tällöin 2,4 m sekä korkeudessa että leveydessä (Välimaa 2009).

Pakkauksen sisältämien tavaroiden liikkuminen kuljetuksen ja käsittelyn aikana on estettävä, koska muuten on vaarana tavarán ja/tai pakkauksen rikkoutuminen. Pakkauksen lujuus tulee valita pakattavan tuotteen ja kuljetusmuodon rasittavimman osan mukaan. Pakkauksessa käytettäväksi materiaaliksi on tarjolla useita eri vaihtoehtoja ja valintaan vaikuttavat tekijät on mainittu seuraavassa:

- Lähetettävän tavarán mahdolliset suojausvaatimukset, kuten suojattava kosteudelta, valolta, pölyltä tms.
- Vastaanottajamaan vaatimukset, kuten puumateriaalin puhtaus, kierrätettävyyden vaatimukset, käsiteltävyys jne.
- Millä pakkausmateriaalilla ja -koolla päästään pienimpiin kokonaiskustannuksiin. Kustannuksiin on tässä tapauksessa laskettava myös mahdolliset tavarán

rikkoutumiset, katoamiset tai varkausvahingot tavanomaisten pakkaus- ja kuljetuskustannusten lisäksi. (FINTRA 3, 2003.)

3.5 Merkinnät pakkauksissa

Pakkauksiin tehtävien merkintöjen on oltava selkeästi luettavissa, mahdollisimman lyhyitä, yhtäpitäviä rahtikirjan merkintöjen kanssa ja ne on sijoitettava vähintään pakkauksen kahdelle vierekkäiselle sivulle. Tarvittaessa tulee käyttää käsittelymerkkejä, joiden mallit ja sijoitusohjeet löytyvät standardista SFS 2549. Kaikki pakkauksessa jo olevat vanhat tai kuljetuksen kannalta turhat merkinnät on poistettava/peitettävä. Eri maissa saattaa olla erilaisia merkintävaatimuksia, jotka tulee tarkistaa. Seuraavana on esimerkkejä mahdollisista kolleihin tehtävistä merkinnöistä:

- millä kolla voidaan/pitää käsitellä
- kollin keskipiste
- saako kollin päälle lastata tavaraa
- kollin nostokohdat (mahdollinen nosto-ohje)
- onko kollin ulkovarastointi mahdollinen
- kollin kääntökiellot sekä
- kollin mitat, painot ja numerointi. (Välimaa 2009.)

4 VIENTI EU-MAIHIN

EU on tulliliitto ja sen johdosta yhteisökaupassa ei suoriteta maiden rajoilla lainkaan tullaustoimenpiteitä, eikä yhteisökaupassa vaadita käytettäväksi sellaisia viestidokumentteja, jotka ovat täysin tullaustoimenpiteitä varten. Sen sijaan tavaroiden ja palveluiden liikkumista maasta toiseen seurataan tilastoin. Kun vuosittainen kauppa ylittää asetetut määräraajat, viejät ja tuojat joutuvat tekemään tullilaitokselle tilastoilmoituksen. Tullihallitus laatii sisä- ja ulkokaupan tilastoista kansallisen ulkomaankauppatilaston ja toimittaa tiedot EU:n tilastotoimiston EUROSTATin käyttöön. (FINTRA 19. 2003, s.62.)

Yhteisö- eli sisäkaupassa arvonlisäveron kantaa verohallitus ja ulkokaupassa sen kantaa tulli. Yhteisömyyntinä pidetään myös tavaroiden siirtämistä jäsenvaltiosta toiseen, eli vastikkeellisen myynnin lisäksi kaikkea liiketoiminnassa käytettävien tavaroiden siirtoa elinkeinoharjoittajien välillä. (FINTRA 3. 2003, s. 17- 1.)

4.1 Kuljetusasiakirjat

Tavaran siirtoon Suomesta toiseen yhteisömaahan tarvitaan oikeastaan vain rahtikirja, joka sisältää yleensä seuraavat tiedot (FINTRA 19. 2003, s. 63):

- lähettäjä (osoite, yhteystiedot, VAT- tunnus)
- vastaanottaja (osoite, yhteystiedot, VAT- tunnus)
- lähetyksen sisältö (tuotteet yksilöityinä, CN- tullinimike, määrät).

4.2 Vientikauppalasku

Vientikauppalasku on koko vientitapahtuman selkäranka ja sen tulee sisältää kauppasopimuksen/asiakkaan tilauksen pääkohtien lisäksi muita ostajalle, tulliviranomaisille, tavaroiden kuljettajille, huolitsijoille ja agenteille tms. tarkoitettuja tietoja. Laskussa olevien tietojen on oltava ehdottomasti oikeita ja täsmällisiä, koska ne muodostavat perustan useille muille vientikaupassa tarvittaville asiakirjoille. (FINTRA 3. 2003, s. 10- 1.)

Vientikauppalasku laaditaan ostajan kielellä tai jollain ko. maassa hyväksyttävistä suurista kauppakielistä. Laskusta tehdään riittävä määrä kopioita kaupan eri osapuolille esim. seuraavasti (FINTRA 3. 2003, s. 10-1):

- originaali asiakkaalle
- huolitsijan käyttöön
- vakuutuslaitokselle
- tullille lähtö- ja määrämaassa
- pankeille, tms.
- yhtiön sisäiseen käyttöön.

Vientikauppalaskuun on merkittävä ainakin liitteen 4 mukaiset tiedot. (FINTRA 3. 2003, s. 10- 1.)

4.3 Tilastointiasiakirjat

INSTRASTAT- tilastointia varten viejät, joiden vuosittainen viennin arvo ylittää vuosittain määriteltävän kynnyksarvon (100000 € vuonna 2003), ovat velvollisia jättämään tilastoilmoituksensa kuukausittain seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Rajat tilastointi-ilmoitukselle määritellään jäsenmaakohtaisesti vuosittain. (FINTRA 19. 2003, s. 64.)

4.4 Arvonlisäverotus

Yrityksille yhteisömyynti on verotonta, kun ostaja on rekisteröity alv-velvolliseksi ja tavara on lähtenyt toiseen EU-maahan. Sen sijaan kuluttajille tapahtuva myynti on verollista. ALV-velvolliset yritykset joutuvat antamaan kotikuntansa lääninverovirastolle kuukausi-ilmoituksen, yhteenvetoilmoituksen (neljännesvuosittain) ja vuosi-ilmoituksen, sekä aina tarvittaessa korjausilmoituksia.

Kunkin EU-maan viranomaiset raportoivat neljännesvuosittain yhteisömyynnin arvot, jotka kerätään yritysten ilmoitusten perusteella. Verotuksessa lainsäädäntö on ankara ja virheet johtavat jälkiverotukseen, kun eri maiden raportteja verrataan toisiinsa.

VAT- tunnus on pakollinen ja kun tavaraa myydään EU-kauppakumppanille (yritys), on myyjän vastuulla varmistaa, että ostajalla on voimassa oleva arvonlisäveronumero. Tarkistuksen voi tehdä verohallitukseen perustetusta CLO- yksiköstä (Central Liason Office). Jos tunnus on väärä tai se ei ole voimassa, verottomaksi luultu myynti jälkiverotetaan 22 % mukaan. (FINTRA 19. 2003, s. 64- 65.)

5 VIENTI EU:N ULKOPUOLELLE

FINTRA 19. (2003) mukaan EU:n tullikoodeksissa on säädetty seuraavista tullimenettelyistä:

- luovutus vapaaseen liikkeeseen (vastaa entistä tullausta)
- passitus
- tullivarastointi
- sisäinen jalostus
- tullivalvonnassa tapahtuva valmistus
- väliaikainen maahantuonti
- ulkoinen jalostus
- vienti.

Vientimenettely tarkoittaa sitä, että yhteisötavara viedään pois yhteisön tullialueelta. Ulkomaiden viranomaiset voivat vaatia paljon erilaisia asiakirjoja. Tämän lisäksi määräykset muuttuvat koko ajan ja tarvittavien asiakirjojen määrä vaihtelee maakohtaisesti. (FINTRA 19. 2003, s. 65.)

5.1 Kauppalasku

Vientikauppalasku on perustana tavaran toimittamisen yhteydessä syntyville asiakirjoille, joita hyödyntävät esimerkiksi ostaja, tullit ja huolitsija. Vientikauppalaskussa tarvitaan samat tiedot kuin edellä esitetyssä luvussa 4.2 vientikauppalasku. (FINTRA 19. 2003, s. 66.)

5.2 Proformalasku

Proformalasku on muuten sisällöltään samankaltainen kuin vientikauppalasku, mutta se ei kuitenkaan aiheuta maksuvelvoitetta. EU-kaupankäynnissä tavaroiden siirrot varastoihin, jalostukseen, tms. raportoidaan tilastointi- (Intrastat) ja arvonlisäveroraporteissa (kuukausiveroraportti, yhteisömyynnin neljännesvuosiraportti) normaalien

myyntitoimitusten mukaisesti, joten proformalaskun tulee sisältää näissä tapauksissa kaikki normaalien myyntilaskujen tietovaatimukset. (FINTRA 3. 2003, s. 10- 3.)

Proformalaskua tarvitaan myös seuraavissa tapauksissa:

- Kun maksuehtona on remburssi, ostaja tarvitsee myyjän laatiman proformalaskun remburssin avaamista varten.
- Ostaja tarvitsee myyjän laatiman proformalaskun tuontiluvan anomiseen.
- Viedään veloituksettomia tavaränäytteitä esim. messuille.
- Toimitetaan osa/jälkitoimitusta, jotka yleensä veloitetaan varsinaisella kauppalaskulla päätoimituksen yhteydessä. (FINTRA 3. 2003, s. 10- 3.)

5.3 Pakkausluettelo

Pakkausluettelo laaditaan kollikohtaisesti huomioiden erityisesti brutto- ja nettopainot ja se kiinnitetään pakkauksen kahden vierekkäisen sivun kylkeen esim. muovitaskussa. Pakkausluettelon liittäminen lähetyksen mukaan nopeuttaa tullaustoimintaa monissa maissa, mutta nykyään melkein kaikkiin maihin pakkausluettelo on enemmänkin vaatimus kuin suositus. Pakkausluettelo olisi syytä varustaa laskun kaltaisilla yhteystiedoilla, mutta oleellisena erona varsinaiseen laskuun on hintatietojen puuttuminen. (FINTRA 3. 2003, s. 10- 3.)

5.4 Kuljetusasiakirjat

EU-alueen ulkopuolelle tavaraa lähetettäessä tarvitaan enemmän asiakirjoja kuljetuksen yhteydessä, kuin lähetettäessä tavaraa EU-alueen sisällä. Erilaisia kuljetusasiakirjoja ovat esimerkiksi konossementti ja erilaiset rahtikirjat. Liitteessä 5 on esitelty EU-alueen ulkopuolelle lähetettäessä tarvittavia kuljetusasiakirjoja. (FINTRA 19. 2003, s. 69- 71.)

5.5 Tulli-ilmoitus

Kaikki kuljetettava/lähetettävä tavara, joka viedään Suomen yhteisön ulkopuolelle, tulee vientiselvittää. Vienti-ilmoitus tehdään yhtenäisasiakirjan (SAD- lomake) lehdillä 1 ja 3, jotka täytetään euroina vientikauppalaskun tai proformalaskun tietojen pohjalta. Jos

tavaran maasta poisvientiä koskevat vaatimukset on täytetty, tulliviranomainen merkitsee esitettyyn tullausilmoituslomakkeeseen lastausluvan. (FINTRA 19. 2003, s. 66.)

5.6 Alkuperäselvitykset

Monissa maissa maahantuonnin edellytyksenä on ns. alkuperätodistuksen esittäminen. EU:n tullilaisissa määräykset jakautuvat preferenssi- (etuuskohteluun oikeuttaviin) ja yleisiin (muihin kuin etuuskohteluun oikeuttaviin) alkuperämääräyksiin. Pääosa preferenssi-alkuperäsäännöistä sisältyy erillisiin etuussopimuksiin. Yleisiä alkuperäsääntöjä noudatetaan aina kaikissa muissa tavarantiin liittyvissä toimenpiteissä, paitsi etuuskohtelua myönnettäessä. Alkuperämaa/asema voidaan osoittaa kauppakamarin myöntämällä alkuperätodistuksella. Etuuskohteluun oikeuttavia asiakirjoja käydään läpi tarkemmin seuraavassa luvussa. (FINTRA 19. 2003, s. 67.)

5.7 Tulliedun saamiseksi vaadittavat todistukset

Viejän antama alkuperäselvitys voi tuoda tuontimaassa asiakkaalle mahdollisuuden maahantuodun tavarantiin tullietuuskohteluun erilaisten vapaakauppasopimusten perusteella. Tullietuuden saaminen Suomesta vietäville tuotteille edellyttää, että tavarantiin alkuperä selvitetään seuraavilla todistuksilla (FINTRA 19. 2003, s. 68):

- EUR.1 tavaratodistus (ks. Liite 6)
- FORM A-tavaratodistus (ks. Liite 7)
- viejän ilmoitus kauppalaskussa.

Suomen tulliviranomaisen tulee vahvistaa tavaratodistus. Alkuperätodistuksen antaja vastaa sen oikeellisuudesta eli siitä, että todistuksessa ilmoitetut tuotteet ovat kaikki alkuperätuotteita. Pääsäännön mukaan tavara on sen maan alkuperää, jossa tavara on kokonaan tuotettu. Ennen todistuksen antamista kannattaa varmistua, että alkuperätodistuksen myöntämisen ehdot täyttyvät, jos tavara on tuotettu useassa eri maassa. (FINTRA 19. 2003, s. 68.)

5.8 Kohdemaan vaatimat erityisasiakirjat

Suomen ja EU:n viranomaisten lisäksi vaatimuksia erilaisista asiakirjoista voivat esittää kohdemaan viranomaiset ja/tai ostaja. Tästä syystä viejän on syytä selvittää kaikki mahdolliset maakohtaiset erityisvaatimukset. Turhien asiakirjojen laatiminen voi aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia, jotka kannattaa ottaa huomioon tarjouksessa. Kauppasopimuksessa olisi järkevää tarkentaa myös asiakirjojen hankkimisesta ja laillistamisesta aiheutuvat kulut. Kerran hankittuihin tietoihin ei saa missään nimessä luottaa, sillä määräykset muuttuvat koko ajan. Määräysten muuttuminen on esim. monen Venäjälle vievän yrityksen ongelma. Useasti muuttuvia määräyksiä voi selvittää esim. Finpron julkaisemasta Laivauskäsikirjasta, johon on koottu yli 180 maan keskeiset tuontimääräykset. (FINTRA 3. 2003, s. 8-1.)

Seuraavana on lueteltu mahdollisia kohdemaan vaatimia erityisasiakirjoja:

- **Tullilasku:** Eräiden maiden tulliviranomaiset asettavat tiettyjä vaatimuksia kauppalaskun muodon ja sisällön suhteen. Esimerkiksi useiden Brittiläisen kansanyhteisön maiden viranomaiset vaativat kauppalaskun laatimista hyväksymilleen erityislomakkeille. Tällaista laskua kutsutaan tullilaskuksi.
- **Terveystodistukset** tuotteille, jotka saattavat välittää kasvi- tai eläintauteja.
- **Arvotodistus**, jossa ilmoitetaan, että viejän ilmoittama arvo ja laskussa veloittama hinta ovat oikeita.
- **Painotodistus** on viranomaisen tai viejän itsensä antama.
- **Analyysitodistus** tarvitaan silloin, kun ostaja vaatii analyysin esim. laadun tai koostumuksen takeeksi.
- **Hinta-, laatu- ja määrätodistus** on todistus tavaran ennakkotarkastuksesta ennen tavaran laivausta. (FINTRA 3. 2003, s. 8-1 & 8-2.)

6 KOHDEMAAT

Kohdeyrityksen edustajan kanssa päädyttiin valitsemaan tähän työhön esimerkkimaiksi yrityksen viennin kannalta, jolla tarkoitan mm. asiakirjojen laatimista ja kuljetusten järjestämistä, eniten työtä kohdeyritykselle teettävät maat, joita loppujen lopuksi valittiin yhteensä kaksitoista maata ympäri maailmaa. Esimerkkimaat valittiin kohdeyrityksen aikaisempien kokemusten perusteella, sekä tulevien lähetystarpeiden mukaan. Maat on esitelty seuraavissa luvuissa yksi kerrallaan ja ne eivät ole missään erityisessä järjestyksessä. Jokaisen maan kohdalla on kerrottu vientiin liittyen tullimaksuista ja muista maksuista, tarvittavista todistuksista, pakkausmääräyksistä sekä sähköverkosta mikä on käytössä kussakin maassa. Parin maan kohdalla on lisäksi kerrottu 20 ja 40 jalan konttien painorajoitukset ja joidenkin maiden kohdalla on kerrottu lisätietoina esim. mahdollisista tuontirajoituksista. Painorajat on esitelty parista maasta vain siksi, että muihin maihin ei ole tehty samanlaista yleistystä painorajoista (DSV Air & Sea Oy, 2009).

6.1 Brasilia

Asiakirja tulee täyttää huolella, sillä virheellisistä tai puutteellisista asiakirjoista sakotetaan maahantuonnin yhteydessä.

- **Tuontirajoituksia:** Kaikkien maahantuojien on kuuluttava rekisteriin, jota ylläpitää talousministeriön ulkomaankauppaosasto Secretaria de Comercio Exterior - SECEX. Kaikki maahantuonti rekisteröidään sähköisen on-line -järjestelmän avulla (Sistema Integrado do comercio Exterior - SISCOMEX). Järjestelmästä saadaan tieto sovellettavasta tuontilisensioinnista, joita ovat automaattinen ja ei-automaattinen lisensiointi. Tuontilisenssin tarvetta tulisi tiedustella brasilialaiselta maahantuojalta, koska ei-automaattisen lisensioinnin alaisista tuotteista ei julkaista luetteloa. Tuontilisenssin hankkimiseksi maahantuoja tarvitsee proformalaskun suomalaiselta viejältä.
- **Proformalasku:** Brasilialaisen maahantuojan on liitettävä tuontilisenssianomukseensa suomalaisen viejän laatima proformalasku sekä tarvittaessa myös hintaluettelo. Laskussa on ilmoitettava mm. tiedot tavaralajista ja hinnoista sekä lisäksi tieto sisältykö hintaan rahti- ja muut kustannukset

vientimaassa. Jos sisältyvät, niin kustannukset on eriteltävä. Mahdollisen provision osalta tulee ilmoittaa sen suuruus ja saaja. Laskuun lisätään seuraava vakuutus:

”Os precos aqui consignados sao os correntes do mercado de exportacao para quolquer pais.”

Suomeksi: ”Tässä mainitut hinnat ovat käyvät vientimarkkinahinnat mihin tahansa maahan.” (FINPRO 2008, s.64- 67.)

Yllä mainitut tiedot provisiosta voidaan jättää mainitsematta laskussa, mutta silloin viejän tulee ilmoittaa vastaavat tiedot kirjeitse suoraan DTIC:lle (Departamento Tecnico de Intercambio Comercial). Tällä tavalla menetellen lopullinen ostaja ei saa tietoonsa agentin palkkiota. (FINPRO 2008, s.64- 67.)

- **Tullit:** HS-nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää arvotulleja, jotka ovat usein hyvinkin korkeita. Laskentaperustana on GATT-koodin mukainen kauppa-arvo cif-pohjalla. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa. Tullauksen yhteydessä peritään eräitä muita veroja ja maksuja, kuten Imposto sobre Produtos Industrializados (IPI) ja Imposto sobre a Circulacao de Mercadorias (ICMS). (FINPRO 2008, s.64- 67.)
- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään neljänä portugalin- tai englanninkielisenä kappaleena. Lasku pitää kirjoittaa koneella, eikä siinä saa esiintyä yliviivauksia, muutoksia tai raaputuksia.

Laskussa ilmoitetaan tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Tavaranimitys ilmoitetaan kuitenkin aina portugalin kielellä. Hinnat ilmoitetaan tuontilisenssissä mainitussa valuutassa tai muutoin sovitussa valuutassa. Lisäksi laskussa ilmoitetaan toimitusehdosta riippuen fob- arvo sekä rahti- ja muut kustannukset eriteltyinä. Tavaramääritelmä ja tullitariffinimike ilmoitetaan tarkasti tuontilisenssin mukaisesti ja kauppalasku on allekirjoitettava.

- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelo on pakollinen Brasilian uusien määräysten mukaan. Pakkausluettelossa ilmoitettujen tietojen on oltava yhdenmukaiset

kauppalaskun tietojen kanssa. Pakkausluettelo on allekirjoitettava. Ilman pakkausluetteloä saapuvista lähetyksistä sakotetaan.

- **Eriyisiä todistuksia:** Koneita ja laitteita vietäessä vaaditaan todistus siitä, että ne on varustettu Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työturvallisuussuositusten mukaisin suojalaittein. Todistus vahvistetaan kauppakamarissa. Ostajan kanssa tulisi neuvotella mahdollisuudesta korvata edellä mainittu todistus viejän itsensä antamalla EC Declaration of Conformity- vaatimustenmukaisuusvakuutuksella, koska EY:n kone-, tuoteturvallisuus- ja muiden kyseeseen tulevien direktiivien mukaan valmistettu kone täyttää myös ILO:n vaatimukset.
- **Pakkausmääräyksiä:** Samaan kauppalaskuun sisältyvät kollit on merkittävä yhdenmukaisesti ja varustettava sarjanumeroilla; sama numero ei saa toistua. Jos merkinä käytetään kirjainyhdistelmää, tämä on ympyröitävä geometrisella kuviolla. Kollin sarjanumero on sovitettava kolliin siten, että se tulee merkin oikealle puolelle sekä erikseen merkkiä ympäröivästä kuviosta, jotta sekaannusta ei pääse syntymään.

Sarjanumerointia ei tarvita sellaisten tavaroiden osalta, jotka laivataan ilman päällystä tai ainoastaan niputettuna tai jos erä käsittää 50 tai useampia sisällöltään, painoltaan ja mitoiltaan samanlaista kolla. Kolleihin saa merkin alapuolelle lisätä viitenumeron, jonka eteen merkitään R-kirjain. Laivausmerkin ja purkaussataman lisäksi kolleissa ilmoitetaan brutto- ja nettopainot.

Brasilia on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9. (FINPRO 2008, s.64- 67.)

- **Sähköverkko:** 110/220V, 60 Hz. Bahia, Paraná, Rio de Janeiro, São Paulo ja Minas Gerais osavaltioissa 127V (tosin 220V voi löytyä joistakin hotelleista). Muilla alueilla vain 220V. Pistorasiassa on usein litteän- ja pyöreän navan yhdistelmä joihin sopivat molemmat pistokkeet. (FINPRO 2009.)

6.2 Chile

- **Tuontirajoituksia:** Kaikille yli 3000 USD:n arvoisille tuontitavaroille vaaditaan tuonti-ilmoitus (Informe de Importacion), johon vaaditaan Chilen keskuspankin hyväksymisleima. Kaikki lähetettävät tavarat on laivattava 120 päivän sisällä tuonti-ilmoituksen hyväksymisestä.
- **Tullit:** HS-nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää arvotulleja, jotka lasketaan tavarán cif- arvosta. Kohdeyhteyksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, menee Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan 6 % suuruisen tullitariffin. Tullauksen yhteydessä peritään lisäksi eräitä muita veroja ja maksuja, joita ovat mm. arvonlisävero (IVA), jonka yleinen verokanta on 19 %.
- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään viitenä espanjan- tai englanninkielisenä kappaleena. Laskussa ilmoitetaan tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Edellä mainittujen lisäksi laskussa ilmoitetaan fob- arvo, toimitusehdosta riippuen rahti- ja vakuutuskulut eriteltyinä, cif- arvo sekä tuonti-ilmoituksen numero ja päiväys. Tavarasta on käytettävä tuonti-ilmoituksessa mainittua nimitystä. Laskuun lisätään seuraava viejän omakätisesti allekirjoittama vakuutus joko espanjaksi tai englanniksi:

"Certificamos que todos los datos contenidos en esta factura son exactos y correctos y que las mercaderías son de origen (finlandes)."

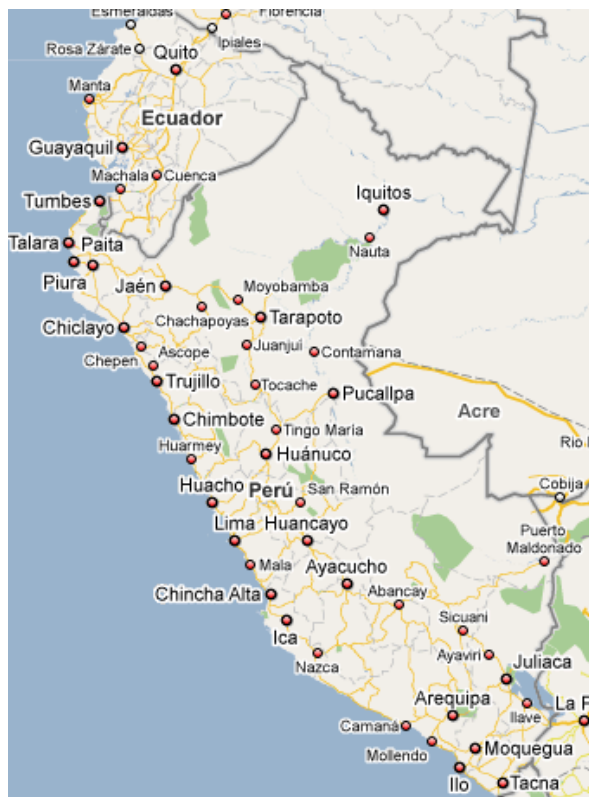
"We hereby certify that the details contained in this invoice are true and correct and that the goods are of (Finnish) origin." (FINPRO 2008, s. 83- 86.)

- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelon tekeminen on käytännössä pakollinen (Välimaa, 2009).
- **Pakkausmääräyksiä:** Chile on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9.

- **Erityisiä tuontimääräyksiä:** Chileläinen maahantuoja ilmoittaa suomalaiselle viejälle, jos tavarat on laivattava chileläisellä aluksella.
- **Tullaus ja varastointi:** Tuontitavaroita voi säilyttää tullivarastossa määräajan. Varastointiajan kuluttua umpeen tulliselvittämättömät tavarat voidaan myydä julkisella huutokaupalla. (FINPRO 2008, s. 83- 86.)
- **Sähköverkko:** 220V / 50 Hz, pyöreä pistoke, samanlainen kuin Suomessa. Maadoitetuissa pistokkeissa on kolme pyöreää napaa peräkkäin. (FINPRO 2009.)

6.3 Peru

Kuvan 1 mukainen Perun kartta on lisätty tähän työhön siksi, että siitä selviää missä päin Perua sijaitsee Talaran ja Arequipan kaupungit, katso kohta sähköverkko.

Kuva 1. Perun kartta (Google maps 2009).

- **Tuontirajoituksia:** Tuontilisenssi vaaditaan ainoastaan muutamille tuotteille.
- **Tullit:** HS-nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää arvoille, jotka lasketaan tavaran cif- arvosta. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa. Tullauksen yhteydessä peritään eräitä muita maksuja ja veroja, mm. arvonlisävero (Impuesto General a las Ventas - IGV).
- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään viitenä espanjankielisenä kappaleena. Laskussa ilmoitetaan tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Lisäksi tavaramääritelmän on oltava mahdollisimman tarkka: valmistusaineet, sarjanumero, mallit jne. ilmoitetaan. Laskuun merkitään myös mahdollista remburssia koskevat tiedot sekä toimitusehdosta riippuen fas-, fob-, cfr- ja cif-arvo kustannukset eriteltyinä. Laskun loppusumma ilmoitetaan myös US-dollareina ja käytetty vaihtokurssi mainitaan. Laskuun lisätään vielä seuraava viejän allekirjoittama lauseke (FINPRO 2008, s. 318-321):

”Certificamos que los precios consignados en esta factura son los normales de exportacion.”

Suomeksi: ”Todistamme, että tässä laskussa mainitut hinnat ovat normaaleja vientihintoja.”

- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelon tekeminen on käytännössä pakollinen (Välimaa, 2009).
- **Pakkausmääräyksiä:** Peru on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9.
- **Tullaus ja varastointi:** Tullaamatonta tuontitavaraa koskevat määräykset muuttuvat usein. (FINPRO 2008, s. 318- 321.)

- **Sähköverkko:** Jännite 220 V ja taajuus 60 Hz. Kuitenkin Talarassa (kaupunki pohjoisosassa Perua) jännite 110/220 V ja Arequipassa (kaupunki eteläosassa Perua) taajuus 50 Hz. (Wikipedia 2009.)

6.4 Yhdysvallat

- **Tullit:** HS-nimikkeistöön perustuva Yhdysvaltojen tullitariffi sisältää pääasiassa arvotulleja. Tullausarvona on GATT-koodin mukainen kaupp-arvo fob- pohjalla. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa. Tullauksen yhteydessä peritään joitakin muita maksuja ja veroja, mm. useimmista tuontitavaroista ”Merchandise Processing Fee” ja tietyistä tuotteista valmistevero (Federal Excise Tax). ”Harbor Maintenance Fee” kannetaan meriteitse saapuvilta tavaroilta.
- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään kolmena kappaleena. Tulliviranomaiset vaativat näistä itselleen alkuperäiskappaleen. Kauppalaskussa tulee ilmoittaa mm. seuraavat tiedot:
 - Määräsataman nimi.
 - Ostosopimuksen päättämisen päivämäärä ja paikka sekä myyjän ja ostajan nimi. Mikäli tavaraa ei ole myyty ennen laivausta, niin tulee sen sijaan ilmoittaa laivauspaikka ja -aika sekä lähettäjän ja vastaanottajan nimi.
 - Alkuperämaa.
 - Toimitus- ja maksuehdot. Epäselvyyksien välttämiseksi kauppalaskussa tulee täsmentää käytetty toimitusehto, esim. cif New York, incoterms 2000.

- Yksityiskohtainen tavaramääritelmä seuraavin tiedoin: jokaisen yksittäisen tavaran kauppanimitykset, laatutiedot sekä merkit, numerot tai symbolit, joilla valmistaja tai myyjä myy tavaraa vientimaassa. Lisäksi tulee merkitä kollien merkit ja numerot.
- Määrä vientimaan mittajärjestelmän mukaisesti tai amerikkalaisissa mitoissa ja painoissa.
- Jokaisen tavaran myyntihinta siinä valuutassa, missä sopimus on tehty ja valuuttalaji. Tämä koskee ainoastaan myytyjä tavaroita.
- Tavaroista, joita ei ole ennen laivausta myyty, ilmoitetaan jokaisen tuotteen arvo siinä valuutassa, jossa myynti yleensä tapahtuu. Mikäli tätä arvoa ei voida määrätä, tulee ilmoittaa se hinta, jolla valmistaja, myyjä, lähettäjä tai omistaja olisi myynyt tai olisi halukas myymään tavaran avoimessa kaupassa vientimaassa tavanomaisin tukkupaljouksin. Hintatiedot pitää ilmoittaa siinä valuutassa, jonka valmistaja jne. on valmis hyväksymään.
- Kaikkien tavaraan liittyvien kustannuksien laji ja määrä on ilmoitettava eriteltynä, ml. rahti-, vakuutus-, komissio- ja pakkauskustannukset. Sen sijaan esim. sisämaanrahdin määrää ei tarvitse eritellä laskussa, jos se sisältyy laskutushintaan ja siitä on ilmoitettu laskussa. Fob- arvon olisi syytä selvittää laskusta, koska tulli lasketaan yhdysvalloissa fob- arvosta.
- Viennin yhteydessä mahdollisesti myönnettävät tullin- tai veronpalautukset sekä vientituet eriteltyinä.
- Mahdolliset alennukset ja niiden perusteet.
- Sellaisen tavaran valmistuksessa käytettyjen matriisien, muottien, työkalujen ja suunnittelutyön kustannukset, jotka eivät sisälly laskutushintaan.

- Allekirjoitusta ei vaadita. Laskussa on ilmoitettava sen sijaan ko. kaupasta vastaavan henkilön nimi.

Kauppalaskuun tms. asiakirjaan lisättyä määrämuotoista vakuutta puupakkausmateriaalin puhtaudesta ei enää vaadita, kun puupakkausmateriaali on käsitelty ja merkitty ISPM 15- standardin mukaisesti, ks. Pakkausmääräyksiä.

Kauppalaskuun vaaditaan lukuisista tuotteista yksityiskohtaisia lisätietoja, jotka selviävät Importing into the United States -oppaan kohdasta Appendix, Invoices: Additional information.

- **Pakkausluettelo:** Erillinen pakkausluettelo tarvitaan, ellei kauppalasku sisällä kaikkia pakkausluetteloon vaadittavia tietoja.
- **Alkuperämerkintä:** Jokaiseen ulkomaista alkuperää olevaan tavarahan tai sen pakkaukseen on tehtävä englanninkielinen alkuperämaamerkintä niin näkyvään paikkaan ja niin selvästi ja lähtemättömästi, kuin tavarahan luonne sen sallii. Alkuperämerkintänä hyväksytään alkuperämaan englanninkielinen nimi (esim. Finland). Jos tavarahan olevista muista merkinnöistä voi saada väärän vaikutelman tavarahan todellisesta alkuperästä, niin tulee käyttää ”made in ...” tai ”product of ...” merkintöjä. Yhdysvallat ei pidä Euroopan unionia tulliliittona, niin siitä syystä alkuperämerkinnässä on ilmoitettava yksittäisen jäsenmaan nimi eli esim. ”made in Finland”, eikä siis ”made in EU”. Jos tavarahan tuotteistamiseen on osallistunut useampia maita, alkuperämaaksi katsotaan se maa, jossa tuote on koottu lopputuotteeksi. Ellei vaadittua alkuperämerkintää löydy vientimaassa, niin voi tavarahan vastaanottaja tulliviranomaisen valvonnan alaisena omalla kustannuksellaan merkittyä tavarahan, jälleenviedä tai hävittää sen. Jos näin ei tapahdu, niin viranomaiset perivät 10 % lisätullin tavarahan tullausarvosta laskettuna.
- **Pakkausmääräyksiä:** Yhdysvallat on ottanut kokonaisuudessaan käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset 5.7.2006. Uudet määräykset perustuvat YK:n maatalous- ja elintarvikejärjestö FAOn laatimaan standardiin ISPM no. 15, katso liite 9. (FINPRO 2008, s. 452- 458.)

- **Sähköverkko:** 120V / 60 Hz. Sähkön toimittajat yrittävät pitää sähkön jakelun asiakkaille 114 V ja 126 V välissä suurimman osan ajasta. 240 V/60 Hz käytetään raskaissa sovelluksissa, kuten ilmastoinneissa, vaatekuivatuksessa sekä liesissä ja uuneissa. Rakennuksista, joissa on enemmän kuin kaksi haaroitusta, löytyy sekä 120 V, että 240 V saatavuus. (Wikipedia 2009.)
- **Kollien painorajoituksia:** Nyrkkisäännöt Yhdysvaltoihin vietäviin kolleihin menevät niin, että 20 jalan kontin maksimipaino on 16000 kg ja 40 jalan kontin maksimipaino 19950 kg. (DSV Air & Sea Oy, 2009.)

6.5 Kanada

- **Tullit:** HS-nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää pääasiassa arvotulleja, jotka lasketaan tavaran GATT-koodin mukaisesta kauppaa-arvosta fob- pohjalla. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on [www](http://www.)-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa. Tullausten yhteydessä peritään eräitä muita maksuja ja veroja, mm. arvonlisäverotyyppinen Goods and Services Tax -vero. (FINPRO 2008, s. 190- 193.)
- **Kauppalasku:** Kauppalasku laaditaan englanniksi tai ranskaksi viejän omille laskulomakkeille ja toimitetaan vastaanottajalle vähintään neljänä kappaleena. Kanadan tulli vaatii laskun kolmena kappaleena. Lasku tulisi laatia UN layout key - rakenneohjeeseen perustuvilla lomakkeilla. Vietäessä Kanadan ranskankieliselle alueelle, Quebeciin, ostaja saattaa vaatia ranskankielisen laskun. Jotta Kanadan tulli ei vaatisi erillistä tullilaskua, tulisi kauppalaskussa ilmoittaa mm. kaikki seuraavat tullilaskuun sisältyvät tiedot:
 - Myyjän nimi ja osoite. Viejän nimi ja soite, milloin myyjä ja viejä eivät ole sama yritys.
 - Päivämäärä, jolloin kulkuneuvon yhtäjaksoinen matka Kanadaan alkaa (date of direct shipment to Canada).
 - Mahdolliset viitetiedot, esim. ostajan tilausnumero.

- Vastaanottajan nimi ja osoite.
- Ostajan nimi ja osoite, mikäli se ei ole vastaanottajan tai maahantuojan.
- Mahdollinen kauttakulkumaa.
- Alkuperämaa. Lähetyksen sisältäessä eri maiden tuotteita, alkuperämaat on eriteltävä.
- Kuljetustapa ja paikka, josta tavarat laivataan yhtenäistä matkaa varten Kanadaan, esim. laivan nimi ja laivaussatama.
- Toimitus- ja maksuehdot. Mikäli on käytetty Incoterms 2000 mukaisia toimituslausekkeita, niin siitä suositellaan mainitsemaan laskussa, koska vastaavat lausekkeet saatetaan tulkita Kanadassa eri tavalla.
- Sovittu laskutusvaluutta.
- Kollien määrä, laji, merkit ja numerot.
- Tarkka tavaramääritelmä mahdollisine yksityiskohtineen, esim. laatu-, koko- tms. tiedot.
- HS-tullitariffinimike 10 numeron tarkkuudella, katso lisätietoja seuraavassa kappaleessa.
- Tavaralajin määrä.
- Yksikkö- ja kokonaishinta.
- Netto- ja bruttopaino.
- Laskun loppusumma.
- Rahti- ja vakuutuskulut on eriteltävä toimitusehdosta riippuen. Fob-arvon tulee selvitä laskusta, koska tulli lasketaan Kanadassa fob-arvosta.
- Komissiot, rojaltit ja vientipakkauksesta aiheutuneet kulut on eriteltävä.
- Kauppalaskuun ei vaadita viejän allekirjoitusta, mutta laskun laatijan nimi on ilmoitettava. (FINPRO 2008, s. 190- 193.)

Kauppalaskun arvon ylittäessä 1600 CAD, on laskussa ilmoitettava Kanadan tullitariffin mukainen 10-numeroinen HS- tullitariffinimike. Jos laskuun sisältyy useampia tuotteita, ei nimikettä tarvitse ilmoittaa kustakin tavarasta erikseen. Riittää, että HS-nimike ilmoitetaan joko tuotteesta, jonka arvo on lähetyksessä suurin tai sellaisesta tuotteesta, joka antaa kuvan tavarain todellisesta luonteesta. (FINPRO 2008, s. 190- 193.)

Kauppalaskussa tulisi kaikkien edellisten lisäksi ilmoittaa myös myyjän ja ostajan välinen riippuvuussuhde (esim. emoyhtiö - tytäryhtiö) valitsemalla seuraavista kahdesta vaihtoehdosta soveltuvampi (FINPRO 2008, s. 190- 193):

1. Parties to this transaction are related.
 2. Parties to this transaction are not related.
- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelon tekeminen on käytännössä pakollinen (Välimaa, 2009).
 - **Pakkausmääräyksiä:** Kanada on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9.
 - **Tullaus ja varastointi:** Ellei tuontitavaroita tulliselvitetä periaatteessa kolmen päivän kuluessa saapumisesta, niin ne siirretään Customs Warehouse -varastoon. Siellä niitä voidaan säilyttää korkeintaan yhden kuukauden ajan, jonka jälkeen ne voidaan vapaasti huutokaupata. Tämän välttämiseksi tulisi ajoissa huolehtia tavarantoimittajan tullaamisesta joko vapaaseen liikkeeseen Kanadassa tai siirtämisestä ns. Bonded Warehouse -varastoon, jossa tavaroita voidaan säilyttää kaksi vuotta. (FINPRO 2008, s. 190- 193.)
 - **Sähköverkko:** Standardisoitu 120 V ja 60 Hz. 240 V käytössä mm. ilmastoinneissa ja vaatekuivaimissa. Rakennuksissa, joissa enemmän kuin yksi haaroitus, tulee olla saatavilla sekä 120 V, että 240 V. (Wikipedia 2009.)
 - **Kollien painorajoituksia:** Huolintayritys DSV Air & Sea Oy:n kautta saadun tiedon mukaan, Kanadaan ei voida antaa yhtä tarkkoja painorajoitusarvoja, kuin esim. Yhdysvaltoihin. Kanadassa on paljon kelirikkoalueita, joiden takia sinne vietävien kollien paino on yleensä pienempi, kuin normaalisti sinne vietäessä. Kolleja viedään joissain tapauksissa jokea pitkin ja kun vesi on matalalla, tulee kollien olla kevyempiä. (DSV Air & Sea Oy.)

6.6 Meksiko

- **Tullit:** HS-nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää pääasiassa arvotulleja, jotka lasketaan tavaran cif- arvosta.

Euroopan yhteisön ja Meksikon välinen vapaakauppasopimus astui voimaan 1.7.2000. Sopimuksella tullit poistuvat keskinäisessä kaupassa asteittain 10 vuoden siirtymäkauden kuluessa. Tällä hetkellä kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa.

- **Kauppalasku:** Kauppalasku vaaditaan tullausta varten yhtenä alkuperäiskappaleena ja kahtena kopiona. Kauppalasku laaditaan mieluiten espanjan kielellä, sillä muunkielisistä laskuista saatetaan tullauksen yhteydessä vaatia espanjankielinen käännös. Laskussa ilmoitetaan tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Laskussa ilmoitetaan lisäksi fob- tai ex works -arvo ja toimitusehdosta riippuen rahti- vakuutuskulut eriteltyinä. Mahdollisen tuontilisenssin numero on myös ilmoitettava. Jos kauppalasku sisältää eri alkuperää olevia tavaroita, tulee alkuperämaa ilmoittaa ko. tavaran yhteydessä. Jos kaikki tavarat ovat esim. suomalaista alkuperää, alkuperämaa ilmoitetaan laskun lopussa seuraavasti: Pais de Origen: finlandia. Laskun lopussa ilmoitetaan myös seuraavat tiedot: kollojen tms. kokonaislukumäärä, kokonais- fob tai ex works -arvo ja mahdollinen vaihtokurssi. Jos laskutusvaluuttana on US-dollari, niin se ilmoitetaan sekaanusten välttämiseksi US \$-muodossa.

Viejä allekirjoittaa jokaisen kauppalaskulomakkeen omakätisesti. Jos lasku muodostuu useammasta sivusta, sen viimeinen sivu allekirjoitetaan. Laskuun lisätään ennen allekirjoitusta seuraava lauseke:

”Declaramos bajo juramento que todos los datos, pesos y valores de esta factura comercial son exactos y verdaderos.”

Suomeksi: ”Ilmoitamme valaehtoisesti, että tämän kauppalaskun kaikki tiedot, painot ja arvot ovat tarkat ja todenmukaiset.” (FINPRO 2008, s. 175- 278.)

- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelon tekeminen on käytännössä pakollinen (Välimaa, 2009).
- **Pakkausmääräyksiä:** Kanada on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9.
- **Tullaus ja varastointi:** Lunastamatonta tuontitavaraa voi säilyttää tullivarastossa yleensä 60 päivää, lentolähetystä 30 päivää. Tämän jälkeen tavarat voidaan myydä julkisella huutokaupalla. Varastointiaikaa voi pidentää siirtämällä tavara julkisiin tullivarastoihin. (FINPRO 2008, s. 175- 278.)
- **Sähköverkko:** 127V, 60Hz (samat pistokkeet kuin Yhdysvalloissa) (FINPRO 2009).

6.7 Kiina

- **Tuontirajoituksia:** Monille tuontitavaroille vaadittavan tuontilisenssin myöntää Kiinassa Ministry of Commerce, usein jonkin muun viranomaisen tai organisaation myöntämän luvan perusteella. Tuontilisenssi on voimassa yhden vuoden. Ulkomaankauppaa saavat käydä Ministry of Commercen valtuuttamat yritykset ja ulkomaankauppajärjestöt.
- **Tullit:** HS-nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää arvotulleja, jotka lasketaan tavarán cif-arvosta. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, menee Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan 5 % suuruinen tullitariffi. Tullauksen yhteydessä peritään eräitä muita maksuja ja veroja, mm. arvonlisävero.
- **Kauppalasku:** Kauppalasku laaditaan englannin kielellä ostajan haluamana määränä. Laskussa ilmoitetaan kaikki tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Lisäksi laskussa on ilmoitettava fob-arvo ja toimitusehdosta riippuen cif-kulut eriteltyinä. Viejä allekirjoittaa laskun.

Kauppasopimuksessa saatetaan vaatia kauppalaskuun edellä mainittujen tietojen lisäksi ko. kauppaa koskevia erityistietoja.

- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelo vaaditaan konttikuljetuksissa. Se on myös allekirjoitettava ja sen laatiminen on suositeltavaa muissakin kuljetusmuodoissa, elleivät tiedot sisälly kauppalaskuun.
- **Vakuutus:** Laivauksissa Kiinan kansantasavaltaan suositellaan käytettäväksi Incotermsin mukaista fob-toimituslauseketta.
- **Pakkausmääräyksiä:** Kiina on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9.
- **Eriyisiä tuontimääräyksiä:** Remburssiehdoissa on usein vaatimus tavaroiden kuljettamisesta kiinalaisella aluksella.
- **Tullaus ja varastointi:** Ellei tuontitavaroita tulliselvitetä kolmen kuukauden kuluessa saapumisesta, niin ne saatetaan myydä julkisella huutokaupalla. (FINPRO 2008, s. 202- 205.)
- **Sähköverkko:** 220V, 50 Hz, AC (FINPRO 2009).

6.7.1 Hongkong

Hongkong on Kiinan kansantasavallan erityishallintoalue.

- **Tullit:** Hongkong on edelleenkin vapaasatama ja itsenäinen tullialue, jolla on tulliraja Kiinan kanssa. Tulleja kannetaan ainoastaan seuraavista tuotteista: tupakka, alkoholijuomat, metyylialkoholi ja mineraaliöljyt.

- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään kolmena kappaleena ja siinä ilmoitetaan kaikki tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4.
- **Pakkausluettelo:** Ei ole pakollinen, mutta saattaa helpottaa tullausta.
- **Pakkausmääräyksiä:** Hongkongiin tarkoitettuihin lähetyksiin ei sovelleta Kiinan puupakkauksia koskevia määräyksiä, ellei niitä kuljeteta sieltä eteenpäin muualle Kiinaan. Kasvien kansainvälistä terveystodistusta ei vaadita, mutta maahantuojan on kuitenkin varmistettava, ettei puupakkausmateriaalissa esiinny kasvituholaisia.
- **Tullaus ja varastointi:** Tullinalaisia tuontitavaroita voi säilyttää yksityisissä tullivarastoissa korkeintaan kolme vuotta.

6.7.2 Macao

Macao on Kiinan kansantasavallan erityishallintoalue.

- **Tullit:** Macao on vapaakauppasatama, joten tulleja ei kanneta. Macaoon voi laivat tuotteita myös Hongkongin kautta, koska Macaolla ei ole syväsatamaa.
- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään neljänä portugalil- tai englanninkielisenä kappaleena. Laskussa ilmoitetaan kaikki tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Lisäksi laskussa ilmoitetaan toimitusehdosta riippuen fob- tai cif -arvot sekä rahti- ja vakuutuskulut eriteltyinä. Kauppalaskuun vaaditaan yleensä kauppakamarin vahvistus. Laskuun lisätään seuraavaviejän allekirjoittama lauseke joko portugalil tai englannin kielellä:

”Confirmamos que as mercadorias indicadas nesta factura sao de origem da (Finlandia).”

“We hereby declare that the merchandise mentioned in this invoice is of (Finnish) origin.”

- **Pakkausluettelo:** Ei vaadita.
- **Pakkausmääräyksiä:** Macaoon tarkoitettuihin lähetyksiin ei sovelleta Kiinan puupakkauksia koskevia määräyksiä, ellei niitä kuljeteta sieltä eteenpäin muualle Kiinaan.

6.8 Intia

- **Tuontirajoituksia:** Useille kulutustavaroille vaaditaan tuontilisenssi. Eräät tuotteet ovat tuontikiellossa. Määrätyt välttämättömyyshyödykkeet voi tuoda maahan ainoastaan valtiollisten yritysten välityksellä. Muut tuotteet saa tuoda maahan periaatteessa vapaasti Open General Licence -lisenssillä.
- **Tullit:** Vuonna 2003 voimaan tullut Intian tullitariffi perustuu 8-numeroisiin tullitariffinimikkeisiin, joista kuusi ensimmäistä numeroa pohjautuu HS-nimikkeistöön ja kaksi viimeistä numeroa ovat kansallisia. Tullitariffi sisältää pääasiassa arvotulleja, jotka lasketaan yleensä tavarán cif- arvosta. Maahantuojan on ilmoitettava 8-numeroinen nimike maahantuonnin yhteydessä tarvittavissa asiakirjoissa.

Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, menee Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan 7,5 % suuruinen tullitariffi. Tullauksen yhteydessä peritään eräitä muita maksuja ja veroja, mm. arvonlisävero (Value Added Tax - VAT), jonka verokannat ovat 4 ja 12,5 prosenttia.

- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään neljänä kappaleena. Laskussa ilmoitetaan kaikki tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Näiden lisäksi laskussa ilmoitetaan mahdollisen lisenssin numero (ks. Tuontirajoituksia) sekä remburssin numero ja päiväys, toimitusehdosta riippuen fob- ja cif-arvot sekä rahti- ja vakuutuskulut eriteltyinä. Viejä allekirjoittaa laskun.

- **Pakkausluettelo:** Erillinen pakkausluettelo on tarpeellinen, ellei kollien tms. sisältöä ole eritelty kauppalaskussa. Intiassa käytetään pakkausluettelosta nimitystä Delivery Challan.
- **Alkuperätodistus:** Intian tulliviranomaiset vaativat kaikille tuontitavaroille kauppakamarin antaman alkuperätodistuksen. Ostajan kanssa tulisi etukäteen selvittää todistuksen tarve.
- **Tavaran ennakkotarkastus:** Tavaran ennakkotarkastus vaaditaan erälle HS-tullitariffiryhmään 72 kuuluville käytetyille terästuotteille. Tavaroiden tarkastuksesta vastaavat mm. SGS Inspection Services Oy ja Intertek.
- **Vakuutus:** Tuontitavarat on yleensä vakuutettava Intiassa.
- **Sertifiointi:** Intia on ottanut käyttöön pakollisen sertifiointimenettelyn, joka koskee tiettyjä sähkölaitteita (24 tuoteryhmää). Intian kansallista sertifiointia voi hakea SGS Fimkon myöntämien kansainvälisten CB-testien ja -sertifikaattien pohjalta.
- **Pakkausmääräyksiä:** Bruttopaino on ilmoitettava kollin kahdella vastakkaisella sivulla. Kollimerkintöihin suositellaan lisättäväksi myös alkuperämaan nimi.

Intia on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9. Jos pakkausmateriaalia ei ole merkitty ja käsitelty standardin mukaisesti, niin Intian tulli vaatii tällöin tuontitullauksen yhteydessä vientimaan viranomaisen antaman kansainvälisen kasvien terveystodistuksen.

- **Tullaus ja varastointi:** Tuontitavara, jota ei tulliselvitetä 45 päivän kuluessa saapumisesta, voidaan viranomaisen toimesta myydä huutokaupalla. Erikoistapauksissa määräaika voidaan pidentää. (FINPRO 2008, s. 149- 151.)
- **Sähköverkko:** 230 V, 50 HZ (FINPRO 2009).

6.9 Japani

- **Tuontirajoituksia:** Useimmat tavarat saa tuoda maahan ilman määrällisiä rajoituksia. Näille ns. liberalisoiduille tavaroille ei vaadita tuontilisenssiä. Jos tavaroiden arvo ylittää 1 milj. jeniä, maahantuojan on tehtävä ilmoitus valtuutetulle valuuttapankille. Eräät tuotteet ovat tuontikiintiöiden alaisia, joille maahantuojan tulee Ministry of International Trade and Industry'n (MITI) myöntämän luvan perusteella anoa tuontilisenssiä valtuutetulta valuuttapankilta. Tavaroiden on saavuttava maahan lisenssin voimassaoloaikana, joka on kuusi kuukautta.
- **Tullit:** HS- nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää pääasiassa arvotulleja, jotka lasketaan GATT- tullausarvokoodin mukaisesta kaupp-arvosta cif- pohjalla. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa. Tullauksen yhteydessä peritään eräitä muita maksuja, mm. arvonlisäveroa vastaava Consumption Tax -vero.
- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään kolmena englanninkielisenä kappaleena. Laskussa ilmoitetaan tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Näiden lisäksi tulisi ilmoittaa tavarän HS-tullitariffinimike kuuden numeron tarkkuudella, sekä toimitusehdosta riippuen eritellään fob- arvo, cif- kulut ja cif- arvo. Viejä allekirjoittaa laskun omakätisesti, koska faksimile allekirjoituksia ei hyväksytä.
- **Pakkausluettelo:** Tullauksen helpottamiseksi jokaisesta lähetyksestä tulisi laatia erillinen pakkausluettelo.
- **Pakkausmääräyksiä:** Japani on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9.

- **Tullaus ja varastointi:** Tuontitavara, jota ei tulliselvitetä 15 päivän kuluessa saapumisesta, siirretään yleiseen tullivarastoon, jossa varastointiaika on neljä kuukautta. Tavaraa voi säilyttää myös yksityisissä varastoissa (Bonded Warehouse) kaksi vuotta. Ellei maahantuoja lunasta tavaraa määräajan kuluessa, niin se voidaan myydä julkisella huutokaupalla. (FINPRO 2008, s. 177- 179.)
- **Sähköverkko:** 100 V, 50/60 Hz. 50 Hz on käytössä Itä-Japanissa mm. Tokion, Kawasakin, Sapporon, Jokohaman ja Sendain alueilla. 60 Hz käytetään Länsi-Japanissa mm. Osakassa, Kiotossa ja Hiroshimassa. (FINPRO 2009.)

6.10 Venäjä

Huom. Venäjän usein muuttuvien määräysten johdosta viejien tulisi sopia ostajan kanssa etukäteen vaadittavista asiakirjoista ja kauppaan liittyvistä muista erityismääräyksistä.

- **Valuuttamääräyksiä:** Venäjän keskuspankin ja tullikomitean yhteisen ohjeen mukaan valuutan valvonta koskee kaikkia tuontikauppoja, joissa maksu suoritetaan jossakin muussa kuin Venäjän ruplissa ja tuotteissa jotka on luovutettu vapaaseen liikkeeseen tai jälleentuotu.

Venäjän tuontimaksukäytännön mukaan venäläinen maahantuoja laatii pankkinsa kanssa ns. tuontipassin, jota ilman tavaraa ei voi tuoda maahan.

- **Tullit:** Venäjän tullitariffi sisältää pääasiassa arvotulleja, jotka lasketaan yleensä tavaran cif- arvosta. Tullitariffi perustuu kansalliseen TN VED -nimikkeistöön, joka taas pohjautuu pääosin HS-nimikkeistöön. Asiakirjoissa tullitariffinimike tulisi ilmoittaa johdonmukaisesti joko TN VED -koodina, HS- tai CN- nimikkeenä. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa. Tullauksen yhteydessä peritään muita veroja ja maksuja, mm. arvonlisävero, joka on 18 prosenttia.

EY:n ja Venäjän federaation välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen perusteella Venäjä myöntää EU-maiden alkuperätuotteille yleisen suosituimmuuskohtelun.

- **Kauppalasku:** Kauppalasku laaditaan joko venäjän tai englannin kielellä ja lasku toimitetaan vastaanottajalle tämän haluamana määränä. Laskussa ilmoitetaan kaikki tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Laskussa ilmoitetaan lisäksi kauppasopimuksen numero ja päivämäärä sekä vaadittaessa myös kuljetusta ja tilausta koskevat tiedot. Viejä allekirjoittaa laskun ja allekirjoituksen tulisi olla sininen.

Luoteis-Venäjän tullitoimipaikat hyväksyvät tulliselvityksen yhteydessä ainoastaan alkuperäiset kauppaa- tai proformalaskut, joissa tulee olla kuorman omistajan tai lähettäjän leima, eikä leimassa saa olla minkäänlaisia korjauksia.

- **Pakkausluettelo:** Jokaisesta lähetyksestä tulisi laatia erillinen pakkausluettelo.
- **Alkuperätodistus:** Kaikille tuontitavaroille vaaditaan alkuperäselvitys suosituimmuuskohtelun saamiseksi. Selvityksenä hyväksytään joko kauppakamarin vahvistama alkuperätodistus, viejän omille lomakkeilleen laatima todistus tai kauppalasku, johon on lisätty alkuperää osoittava selvitys. Ellei selvitystä esitetä, Venäjän tulliviranomaisilla on oikeus kantaa tuontitavaroista kaksinkertainen tulli.
- **Kuljetusasiakirjoja:** Maantiekuljetuksissa tarvittavia asiakirjoja ovat mm. CMR-rahtikirja sekä vaihtoehtoisesti TIR carnet tullipassi T1. Jos TIR carnet'ta ei käytetä, niin tarvitaan Venäjän sisäistä passitusta varten erityinen kauttakuljetusasiakirja esim. Venäjän tullista. Lisäksi tarvitaan kauppalasku, tavaran vastaanottajan takuusitoumus/tullimaksukuitti maahantuontiin liittyvistä maksuista muissa kuin TIR-kuljetuksissa, alkuperätodistus ja tuotteesta riippuen vastaavuussertifikaatti tai muu erityistodistus. Luoteis-Venäjän tullitoimipaikat vaativat tulliselvityksessä CMR-rahtikirjasta alkuperäiskappaleen ja kaksi kopiota. Kuljetussopimuksesta todisteena olevassa CMR:ssä on oltava lähettäjän ja kuljettajan allekirjoitukset.

Määrättyjen tavaroiden toimitus perille tullivalvonnassa edellyttää, että tullin tilille on talletettu tullimaksut ja verot kattava vakuussumma tai maksujen vakuudeksi esitetään pankkitakaus. Vakuustalletuskäytäntö koskee rautatie- ja autokuljetuksia, mutta ei TIR- kuljetuksia.

- **Pakkausmääräyksiä:** Erityismääräykset selviävät tehdystä kauppasopimuksesta. Kevään 2005 aikana eräät Venäjän tullitoimipaikat ovat vaatineet maahantuotaviin puupakkauksiin ISPM 15 -standardin mukaisia merkintöjä, katso liite 9. Kyseinen standardi ei ole vielä kuitenkaan voimassa Venäjällä, niin vaatimukselle ei ole perusteita. Tarkkaa tietoa siitä, milloin Venäjä ottaa käyttöön kyseisen standardin, ei ole.
- **Tullaus ja varastointi:** Tuontitavaraa voidaan säilyttää väliaikaisissa varastoissa kaksi kuukautta ja tullivarastoissa kolme vuotta. (FINPRO 2008, s. 442- 446.)
- **Sähköverkko:** 220 V/50 Hz (FINPRO 2009).

6.11 Australia

- **Tullit:** HS- nimikkeistöön perustuva tullitariffi sisältää arvotulleja, jotka lasketaan tavaran GATT- koodin mukaisesta kauppaa-arvosta (fob- pohjalla). Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, menee Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan 5 % suuruinen tullitariffi fob-arvosta laskettuna. Tullauksen yhteydessä on mahdollista periä muita maksuja, kuten Goods and Services Tax (GST).
- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään neljänä kappaleena. Laskussa ilmoitetaan tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Edellisten lisäksi laskussa ilmoitetaan myös fob- arvo sekä toimitusehdosta riippuen rahti ja vakuutuskulut eriteltynä. Viejä allekirjoittaa laskun.
- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelon tekeminen on käytännössä pakollinen (Välimaa, 2009).

- **Pakkausmääräyksiä:** Australian puisia pakkausmateriaaleja koskevat tuontimääräykset muuttuivat siten, että myös ISPM No. 15 -standardin, katso liite 9, mukaan käsitellyt puumateriaalit hyväksytään. Uusi määräys ei kuitenkaan kumoa aikaisemmin voimassa olleita AQISin ohjeita, katso liite 10, joten nyt australialainen maahantuojia voi valita mieleisensä jommastakummasta menetelmästä.

Australian viranomaiset asettavat puumateriaalille lisäksi joitakin vaatimuksia, jotka ylittävät ISPM -standardin tason. Puuaineksen tulee esim. olla täysin kuoretonta (bark- free) ja vanerille vaaditaan kasvinterveystodistus. Puutavaran käsittelyä ei vaadita enää tehtäväksi 21 päivän sisällä ennen laivausta, kuten AQISin vanhat, edelleen voimassa olevat tuontimääräykset edellyttävät.

- **Tullaus ja varastointi:** Lunastamatonta tuontitavaraa voidaan säilyttää tullivarastoissa kuusi kuukautta. Muissa virallisesti hyväksytyissä varastoissa tavaroita voidaan säilyttää kolme vuotta. Määräaikojen umpeuduttua tavarat voidaan huutokaupata. (FINPRO 2008, s. 36-38.)
- **Sähköverkko:** 230 V, 50 Hz (FINPRO 2009).

6.12 Etelä-Afrikan tasavalta

- **Tuontirajoituksia:** Useimmat tavarat saa tuoda maahan ilman rajoituksia, mutta tuontilisenssi vaaditaan kuitenkin mm. koneille.
- **Tullit:** HS-nimikkeistöön pohjautuva tullitariffi sisältää pääasiassa arvotulleja, jotka lasketaan tavaran fob- arvosta. Kohdeyrityksen päävientituotteesta, jonka HS-nimike on 842129, ei Applied Tariffs Database:n (liitteessä 8 on www-osoite kyseiseen tietokantaan) mukaan mene tullitariffia, vaan tuote on tullivapaa. Tullauksen yhteydessä peritään joitain muita veroja ja maksuja, kuten arvonlisävero (Value Added Tax - VAT), jonka yleinen verokanta on 14 %.

- **Kauppalasku:** Kauppalasku toimitetaan vastaanottajalle vähintään kolmena kappaleena. Laskussa ilmoitetaan tavanomaiset yksityiskohtaiset tiedot, katso liite 4. Näiden lisäksi laskussa ilmoitetaan mahdollisen tuontilisenssin numero, toimitusehdosta riippuen fob- ja cif-arvot sekä rahti- ja vakuutuskulut eriteltyinä. Viejä allekirjoittaa laskun. Kauppalaskussa on lisäksi ilmoitettava määrätyt tiedot puupakkauksista, ks. kohta pakkausmääräyksiä. Viejän antaman alkuperäilmoituksen lisääminen kauppalaskuun löytyy kohdasta tavaratodistus.
- **Pakkausluettelo:** Pakkausluettelon tekeminen on käytännössä pakollinen (Välimaa, 2009).
- **Tavaratodistus:** Etelä-Afrikan tasavallan ja EY:n välisen vapaakauppasopimuksen mukaisten tullietujen saamiseksi tuotteiden on täytettävä ko. sopimuksen alkuperäsääntöjen ehdot. Alkuperätuotteen asema osoitetaan joko Suomen tulliviranomaisen vahvistamalla EUR.1 -tavaratodistuksella tai kauppalaskuilmoituksella.
- **Tuotemääräyksiä:** Sähkölaitteiden ja koneiden tulee vastata South African Bureau of Standards (SABS) turvallisuusvaatimuksia.
- **Pakkausmääräyksiä:** Etelä-Afrikka on ottanut käyttöön uudet puisia pakkausmateriaaleja koskevat maahantuontimääräykset, jotka perustuvat standardiin ISPM no. 15, katso liite 9.
- **Tullaus ja varastointi:** Ellei tuontitavaraa tulliselvitetä 7 päivän kuluessa, niin ne siirretään tullivarastoon, jossa niitä voi säilyttää kolme kuukautta. Varastointiajan umpeuduttua tulliselvittämättömät tavarat voidaan myydä julkisella huutokaupalla. (FINPRO 2008, s. 109-111.)
- **Sähköverkko:** 220/230V/ 50 Hz (FINPRO 2009).

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vientitapahtuma on monimutkainen prosessi, joka vaatii osaamista ja tietämystä monelta eri osa-alueelta. Tämän työn tavoitteena oli tehdä ns. yleisohje maista tai alueista, joihin tavaran vieminen vaikuttaa kohdeyrityksen tuotteiden valmistamiseen ja toimittamiseen. Työn tekemisen aikana ilmeni, että ns. yleisohjeen tekeminen, joka olisi voimassa aina tietylle alueelle tai maalle, on käytännössä mahdotonta, koska kohdeyrityksellä on asiakkaita jokapuolella maailmaa ja maakohtaiset määräykset ja säädökset muuttuvat sekä uusiutuvat koko ajan. Toisinsanoen ei voida tehdä sellaista ohjetta, jonka sisältämä tieto olisi käyttökelpoinen jokaiseen maailman maahan. Sen sijaan voitaisiin tehdä ohje jokaista maata kohden erikseen, mutta myös sen sisältöä tulisi päivittää ja tarkistaa koko ajan mahdollisten muuttuvien maakohtaisten säännösten vuoksi.

Kaupantekovaiheessa myyjän ja ostajan kesken laadittava kauppasopimus määrittää paljon, koska siinä sovitaan mm. maksuehdoista, kuljetustavasta ja vakuutuksista. Nämä tiedot taas määrittävät useiden kuljetusasiakirjojen sisällön. Kaupantekohetkellä viejän olisi syytä selvittää kohdemaan erityisvaatimukset, jotta osattaisiin tarkentaa kauppasopimukseen eri asiakirjojen hankkimisesta ja laillistamisesta aiheutuvat kulut. Samalla saataisiin myös selville kaikki asiakirjat mitä vientiprosessin aikana tarvitaan, eikä tällöin syntyisi lisäkustannuksia turhien asiakirjojen laatimisesta.

Jokainen vientitapahtuma tulisi käsitellä omana kokonaisuutena, koska kohdemaan ja asiakkaan toiveet määrittävät niin paljon ja siten vaikuttavat merkittävästi viejän tehtäviin ja velvoitteisiin.

Työssä on käytetty lähteenä yhtä 2003 tehtyä kirjaa, vientikaupan asiakirjat, josta on olemassa uusi 2008 päivitetty teos, mutta työn aikana työntekijä ei saanut kyseistä teosta haltuunsa. Tästä syystä tuosta lähteestä otettuja tietoja ei voi pitää yleispätevinä, koska ne ovat voineet muuttua radikaalistikin uudempaan painokseen mennessä. Joten on suositeltavaa tarkastaa kyseisestä lähteestä olevat tiedot.

LÄHTEET

Aino välimaa. 2009. Lappeenranta 18.3.2009. Kohdeyrityksen työntekijä, henkilökohtainen haastattelu.

DSV Air & Sea Oy, 2009. Puhelinvaihteen kautta tiedustelemalla saatu tieto 16.4.2009.

FINPRO. Laivauskäsikirja 1/2008. Hakapaino Oy, Helsinki. ISBN 978-952-90-2734-7

FINPRO. 2009. Maaraportit. [viitattu 21.7.2009]. Saatavissa: <http://www.finpro.fi/fi-FI/Market+Information/Country+Information/>

FINTRA – julkaisu nro 3. 2003. Vientikaupan asiakirjat. 30. uusittu painos. Multiprint Oy, Helsinki. ISBN 952-468-019-X

FINTRA – julkaisu nro 19. 2003. Vientiopas. 12. uusittu painos. Multiprint Oy, Helsinki. ISBN 952-468-020-3

Google maps. 2009. [viitattu 4.8.2009]. Saatavissa: <http://maps.google.fi/>

Suomen kuljetusopas. 2009. [viitattu 14.9.2009]. Saatavissa: <http://www.kuljetusopas.com/kuljetus/ulkomaankauppa/asiakirjat/>

Tullihallitus. 2009. Yrityksen www-sivut. Päivitetty 27.4.2009. [viitattu 17.6.2009]. Saatavissa: http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/tuonti/tavaran_nimike/nimikkeistot/index.jsp

Wikipedia. 2009. Mains power system. Päivitetty 3.8.2009. [viitattu 4.8.2009]. Saatavissa: http://en.wikipedia.org/wiki/Mains_power_systems

Vientitoimituksen vaiheet kuljetusten näkökulmasta sekä asiakirjojen laatiminen vientiä varten (FINTRA 3. 2003, s. 11-3).

Seuraavana on lueteltu normaalin vientitoimituksen vaiheet:

- Esivalmistelut, mm.
 - erityisvaatimusten selvittäminen
 - pakkaukset
 - maksuehdot, asiakirjavaatimukset
 - toimitusehdot, määrittää ostajan ja myyjän velvollisuudet.
- Kuljetusvälineen valinta
 - merikuljetus
 - autokuljetus
 - lentokuljetus
 - rautatiekuljetus.
- Rahdit/ aikataulut
 - vertailu → sopivimman vaihtoehdon hakeminen.
- Rahtilavaraukset (=bookkaukset)
 - huolitsija tekee / asiakas tekee itse.
- Kotimainen kuljetus (=eturahti)
 - satamiin, terminaaleihin, lentokentälle.
- Ilmoitukset terminaaleihin / satamiin lastauslistat, terminaali-ilmoitukset.
- Vientitullaustoimenpiteet.
- Lastaukset / tuennat
 - erikoistoimenpiteet.
- Kuljetusasiakirjojen laatiminen mm.
 - konossementti / autorahतिकirja / lentorahतिकirja / rautatierahतिकirja.
- Asiapapereiden jakelu.
- Lähetyksen avisointi ja seuranta (=tracking).

Seuraavassa on esitelty kuka laatii mitkäkin asiakirjat vientiä varten jos käytetään huolitsijaa.

- Asiakas
 - kauppalasku
 - pakkausluettelo
 - maakohtaiset erityisasiakirjat.
- Huolitsija
 - kotimaan rahtikirja
 - ilmoitukset terminaaleihin
 - lastauslistat
 - terminaali-ilmoitukset
 - erityisohjeet lastauksesta
 - CMR (autorahtikirja)
 - rautatierahtikirja
 - lentorahtikirja
 - konossementti
 - mahdolliset vakuutukset
 - remburssin vaatimat lisädokumentit
 - mahdollinen tarkistustullaus ennen laivausta
 - vientitullaus → vientipäätös.

LIITE 2

Incoterms 2000- toimituslausekkeiden keskeiset piirteet, joissa merkittävimmät muutokset incoterms1990- lausekkeistoon verrattuna on kursivoitu (FINTRA 19. 2003, s. 63).

INCOTERMS 2000		
Ryhmä E Lähtöpää	EXW	Ex Works Noudettuna lähettäjältä
Ryhmä F Ei sisällä rahtia	FCA	Free Carrier Vapaasti rahdinkuljettajalla
	FAS	Free Alongside Ship Vapaasti aluksen sivulla
	FOB	Free On Board Vapaasti aluksessa
Ryhmä C Sisältää rahdin	CFR	Cost and Freight Kulut ja rahti maksettuina
	CIF	Cost, Insurance and Freight Kulut, vakuutus ja rahti maksettuina
	CPT	Carriage Paid To Kuljetus maksettuna
	CIP	Carriage and Insurance Paid To kuljetus ja vakuutus maksettuina
Ryhmä D Tulopää	DAF	Delivered AT Frontier Toimitettuna rajalle
	DES	Delivered Ex Ship Toimitettuna aluksessa
	DEQ	Delivered Ex Quay Toimitettuna laiturilla
	DDU	Delivered Duty Unpaid Toimitettuna tullaamatta
	DDP	Delivered Duty Paid Toimitettuna tullattuna

Ex Works (EXW)

noudettuna lähettäjäiltä (nimetyssä paikasta)

Myyjä - asettaa tavaran valmiiksi noudettavaksi tehtaallaan/ varastolleen.

Ostaja - ottaa tavaran haltuunsa ja huolehtii sen kuljettamisesta perille.

Kyseessä on noutolauseke, jossa lähes kaikki velvoitteet ovat ostajalla. Toimituslauseke on välttämätön tarjousehtona esimerkiksi hinnastoissa, mutta toimituslausekkeeksi se sopii harvoin. *Vaikka lastausvelvollisuus on ostajalla, osapuolet voivat sopia siitä, että myyjä lastaa ajoneuvon.*

Vastuu tavarasta siirtyy ostajalle, kun tavara on erotettu ostajan lukuun myyjän tehtaassa/varastossa.

Free Carrier (FCA)

yleislauseke "vapaasti rahdinkuljettajalla"

Myyjä toimittaa tavaran ostajan osoittamalle rahdinkuljettajalle (toiminta on sidottu kuljetussopimuksen alkamiseen ei eritellyt kuljetusmuotoilaisesti).

Rahdinkuljettajalla tarkoitetaan osapuolta, jonka kanssa on tehty kuljetussopimus siitä riippumatta, kuljetaanko tämä itse vai ei Paikkakunta on määriteltävä tavaraa tilattaessa mahdollisimman tarkasti, jotta välttyttäisiin tavaravastuusta ja kustannuksista aiheutuville kiistoilta. Mahdollisuuksien mukaan on ilmoitettava tavara-aseman nimi tai varaston nimi ja osoite.

Tavaroiden altaamisesta kuljetusyksiköihin (esimerkiksi kontteihin) johtuva kustannusten jako saattaa aiheuttaa ongelmia. Rahdinkuljettajan ehdotessa kus-

tannukset sisältyvät rahtiin. Jos sen sijaan myyjä antaa tavaran ennen sen luovuttamista rahdinkuljettajalle, kustannukset on sisällytettävä tavaroiden arvoon laskussa.

Lauseke soveltuu kaikkiin kuljetusmuotoihin, mukaan luettuna yhdistetty kuljetus. Vastuu tavarasta siirtyy sillä hetkellä, jolloin rahdinkuljettaja ottaa tavaran haltuunsa.

Free Alongside Ship (FAS)

vapaasti aluksen sivulla nimetyssä laivaussatamassa

Myyjä - toimittaa tavaran aluksen viereen
- lähettää ostajalle tavarasta saamansa tositteen
- huolehtii vientiselvityksestä.

Ostaja - tekee kuljetussopimuksen
- huolehtii tavaran tuontiselvityksestä sekä kuljettamisesta perille.

Vastuu tavarasta ja kustannuksista siirtyy, kun tavara on toimitettu aluksen viereen siten, että lastaus voi alkaa.

Free on Board (FOB)

vapaasti aluksessa nimetyssä laivaussatamassa

Myyjä - toimittaa tavaran alukseen
- lähettää ostajalle kauppalaskun ja kuljetustositteen
- huolehtii vientiselvityksestä.

Ostaja - tekee kuljetussopimuksen
- huolehtii tavaran tuontiselvityksestä ja kuljetamisesta perille.

Vastuu tavarasta ja kustannuksista siirtyy tavaranylittäessä aluksen laidan.

Cost, Insurance and Freight (CIF)

kulut, vakuutus ja rahti maksettuina nimettyyn määräsatamaan

Myyjä	<ul style="list-style-type: none">- toimittaa tavarankuljetukseen- tekee kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin määräsatamaan- merkitsee ja maksaa ostajan hyväksi tulevan tavaravakuutuksen- huolehtii vientiselvityksestä- toimittaa ostajalle kauppalaskun, konossementin ja tavaravakuutusasiakirjan- jos toimituslausekkeessa on lisäauseke "landed", myyjä vastaa myös purkamiskustannuksista.- <i>ei enää velvollisuutta esittää ostajalle sertepartian kopiota rahtaus sopimuksia käytettäessä.</i>
Ostaja	<ul style="list-style-type: none">- huolehtii tavarankuljetuksesta ja kuljettamisesta perille. <p>Myyjän tavaravastuu päättyy tavarankuljetuksen aluksen laidan. Ostajan katsotaan hyväksyneen toimituksen hänen lunastettuaan myyjän toimittamat asiakirjat.</p>

FOB, CFR ja CIF ovat klassisia merilausekkeita, jotka perustuvat tavarankuljetukseen laivan partaan yli. Ne eivät sovellu nykyaikaiseen linjaliikenteeseen, jossa tavara kuljetetaan lautta-aluksilla ja puretaan rahtiterminaleihin.

Cost and Freight (CFR)

kulut ja rahti maksettuina nimettyyn määräsatamaan

Myyjä	<ul style="list-style-type: none">- toimittaa tavarankuljetukseen- tekee kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin määräsatamaan- huolehtii tavarankuljetuksesta- toimittaa ostajalle kauppalaskun ja konossementin- jos toimituslausekkeessa on lisäauseke "landed", myyjä vastaa myös purkamiskustannuksista.- <i>ei enää velvollisuutta esittää ostajalle sertepartian kopiota rahtaus sopimuksia käytettäessä.</i>
Ostaja	<ul style="list-style-type: none">- huolehtii tavarankuljetuksesta ja kuljettamisesta perille. <p>Myyjän tavaravastuu päättyy tavarankuljetuksen aluksen laidan. Ostajan katsotaan hyväksyneen toimituksen hänen lunastettuaan myyjän toimittamat asiakirjat.</p>

Carriage Paid to (CPT)

kuljetus maksettuna nimettyyn määräpaikkaan

- Myyjä**
- toimittaa tavarán (ensimmäiselle) rahdinkuljettajalle
 - tekee kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin määräpaikkaan
 - huolehtii tavarán vientiselvityksestä
 - toimittaa ostajalle kauppalaskun ja rahtikirjan.

- Ostaja**
- huolehtii tavarán tuontiselvityksestä (ja kuljettamisesta perille).

CPT-lauseke soveltuu kaikkiin kuljetusmuotoihin. Se eroaa FCA-lausekkeesta siten, että rahti lisätään FCA-hintaan. Tavaravastuu siirtyy myyjältä ostajalle, kun tavara luovutetaan (ensimmäiselle) rahdinkuljettajalle.

Eräit kuljetusasiakirjat antavat asiakirjan haltijalle yksinoikeuden tavarahan sen jälkeen, kun asiakirjat on luovutettu rahdinkuljettajalle.

Jos tavara kuljetetaan CMR-, CIM- tai Varsovan yleissopimuksen ehdoin, ostaja voi varmistaa oikeutensa tavarahan vaatimalla kauppasopimukseen ehdon, jonka mukaan myyjä luovuttaa oman rahtikirjakappaleensa ostajalle ennen maksua. Muunlaisia kuljetusasiakirjoja käytettäessä ostajan ei tule hyväksyä maksun suorittamista asiakirjoja vastaan (CAD), vaan ainoastaan itse tavarán toimitusta vastaan COD).

Carriage and Insurance Paid to (CIP)

kuljetus ja vakuutus maksettuna tiettyyn määräpaikkaan

- Myyjä**
- toimittaa tavarán (ensimmäiselle) rahdinkuljettajalle
 - tekee kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin määräpaikkaan
 - merkitsee ja maksaa ostajan hyväksi tulevan tavaravakuutuksen
 - huolehtii vientiselvityksestä
 - toimittaa ostajalle kauppalaskun, rahtikirjan ja tavaravakuutuskirjan.

- Ostaja**
- huolehtii tavarán tuontiselvityksestä ja (kuljettamisesta perille).

CIP-lauseke eroaa CPT-lausekkeesta siten, että CPT-hintaan lisätään vakuutus. Riski ja muut velvoitteet ovat edelleen samat. CPT-lauseke korjaa toisen CIF-lausekkeen rasitteista siinä, että se on ulotettavissa perille asti. Sen sijaan toinen rasite, heikko vakuutuskate, jää jäljelle. Lauseke vaatii yleensä lisälausekkeen, joka voi olla esimerkiksi "CIP maximum cover". CPT-lauseke soveltuu kaikkiin kuljetusmuotoihin. Tavaravastuu siirtyy myyjältä ostajalle, kun tavara luovutetaan (ensimmäiselle) rahdinkuljettajalle.

Jos tavara kuljetetaan CMR-, CIM- tai Varsovan yleissopimuksen ehdoin, ostaja voi varmistaa oikeutensa tavarahan vaatimalla kauppasopimukseen ehdon, jonka mukaan myyjä luovuttaa oman rahtikirjakappaleensa ostajalle ennen maksua. Muunlaisia kuljetusasiakirjoja käytettäessä ostajan ei tule hyväksyä maksun suorittamista asiakirjoja vastaan (CAD), vaan ainoastaan itse tavarán toimitusta vastaan COD).

Delivered at Frontier (DAF)

toimitettuna rajalle nimettyyn luovutuspaikkaan

- Myyjä**
- tekee kuljetussopimuksen rajalle
 - toimittaa tavarán nimetylle raja- asemalle sopimuksessa määrättyllä valtakunnanrajalla
 - huolehtii tavarán vientiselvityksestä
 - toimittaa ostajalle tavarán saantiin oikeuttavat asiakirjat
 - *voi tehdä kuljetussopimuksen rajalta määräpaikkakunnalle ostajan pyynnöstä, vastuulla ja kustannuksella.*
- Ostaja**
- huolehtii tavarán tuontiselvityksestä ja kuljettamisesta nimetyllä raja- asemalta perille.
- Vastuu tavarasta ja kustannuksista siirtyy myyjältä ostajalle tavarán tultua luovutetuksi rajalla/vientiselvitettynä.

Delivered ex Ship (DES)

toimitettuna aluksessa nimetyssä määräsatomassa

- Myyjä**
- tekee kuljetussopimuksen määräsatomaan
 - toimittaa tavarán määräsatomaan valmiiksi purettavaksi aluksen ruumasta
 - huolehtii tavarán vientiselvityksestä
 - toimittaa ostajalle kauppalaskun sekä konossementin tai muun tavarán saantiin oikeuttavan asiakirjan.
- Ostaja**
- huolehtii tavarán purkamisesta
 - huolehtii tavarán tuontiselvityksestä ja kuljettamisesta perille nimetyssä purkamissatomasta.
- Vastuu tavarasta ja kustannuksista siirtyy aluksen ollessa valmis purkamaan lastinsa määräsatomassa.

Delivered ex Quay (DEQ)

toimitettuna laiturilla tullattuna nimetyssä määräsatomassa

- Myyjä**
- tekee kuljetussopimuksen määräsatomaan
 - toimittaa tavarán määräsatomaan laiturille purettuna ja tuontiselvitettynä
 - huolehtii tavarán vientiselvityksestä
 - toimittaa ostajalle tavarán saantiin oikeuttavat asiakirjat.
- Ostaja**
- voi ottaa vastatakseen tuontiselvityksestä, jolloin toimituslausekkeen jälkeen on lisättävä "duty unpaid"
 - vastaa tavarán kuljettamisesta nimetyssä purkamissatomasta perille
 - *huolehtii tuontiselvityksestä.*
- Vastuu tavarasta ja kustannuksista siirtyy myyjältä ostajalle tavarán tultua puretuksi määräsatomassa.

Delivered Duty Unpaid (DDU)

toimitettuna määräpaikkaan tullaamatta

- Myyjä**
- tekee kuljetussopimuksen perille asti
 - toimittaa tavaran tullaamattomana sovittuun määräpaikkaan *ostajan purettavaksi saapuneesta ajoneuvosta (toimitushetki täsmennetty)*.
 - toimittaa ostajalle tavaran saantiin oikeuttavat asiakirjat.
- Ostaja**
- ottaa (virheettömän) tavaran vastaan
 - suorittaa tavaran tulliselvityksen
 - maksaa tullimaksut.
- Toimituslauseke DDU soveltuu kaikkiin kuljetusmuotoihin.
- Ostaja ei ole velvollinen ottamaan vastaan muuta kuin määrällisesti ja laadullisesti kauppasopimuksen mukaista tavaraa.

Delivered Duty Paid (DDP)

toimitettuna tullattuna nimetyssä määräpaikassa

- Myyjä**
- tekee kuljetussopimuksen perille asti
 - toimittaa tavaran tulliselvitettynä sovittuun määräpaikkaan *ostajan purettavaksi saapuneesta ajoneuvosta (toimitushetki täsmennetty)*.
 - toimittaa ostajalle tavaran saantiin oikeuttavat asiakirjat.
- Ostaja**
- ottaa virheettömän tavaran vastaan.
- Ostaja ei ole velvollinen ottamaan vastaan muuta kuin määrällisesti ja laadullisesti kauppasopimuksen mukaista tavaraa.

Tällä lausekkeella on pyritty yhtenäistämään monenkirjavat franco- ja vapaasti ostajalla -lausekkeet. Myyjä vastaa sananmukaisesti kaikista kustannuksista sekä itse tavarasta, kunnes se on luovutettu ostajalle purettavaksi saapuvasta ajoneuvosta.

Joskus lausekkeesta soveltuu käytettäväksi lvv-erityisversio ""DDP, VAT unpaid". Muuten lauseketta on syytä välttää ja valita sen asemesta lauseke DDU.

Uusi Incoterms 2000 -lausekkeisto soveltuu entistä paremmin myös EU:n sisämarkkinakauppaan. Ongelmia on aiheutunut ilmaisusta tulliselvitys. Euroopan unionin sisäisessä kaupassahan tullausta ei tehdä. Uusissa määräyksissä näiden kohtien yhteyteen on lisätty ilmaisu "tarvittaessa", jotta niitä voidaan käyttää silloinkin kun tullimenettelyä ei edellytetä. Uusi lausekkeisto on tarkoitettu käyttöön 1.1.2000.

Toimituslausekkeiden muuntelu

Incoterms-lausekkeisto ei sellaisenaan pysty antamaan ratkaisumallia kaikkiin maailmankaupan tilanteisiin. Siihen onkin lisätty joukko täydennyksiä

EXW	EXW cleared
FAS	FAS cleared
CFR	CFR landed
CIF	CIF afloat
CIP	CIP duty paid
DEQ	DEQ duty unpaid
	DEQ VAT unpaid
DDU	DDU cleared
	DDU VAT paid
DDP	DDP VAT unpaid

Markkinoilla tuntuu olevan tarvetta useammillekin muunnelmille.

Muistilista kauppasopimuksen sisällöstä (FINTRA 3. 2003, s. 6-8).

1. Sopijapuolet.
2. Sopimuksen kohde.
3. Kauppahinta.
4. Maksuehdot ja maksutapa.
5. Toimitusehto.
6. Pakkaus.
7. Vahingonvaara.
8. Omistusoikeus.
9. Takuut.
10. Myyjän huolto, asennus ja varaosien toimitusvelvoitteet.
11. Toimitukseen sisältyvät asiakirjat.
12. Tarkastukset ja reklamaatiot.
13. Oikeus pidättäytyä suorituksesta.
14. Kaupan purku.
15. Vahingonkorvausasiat.
16. Hinnan alennus ja sopimussakko.
17. Ylivoimainen este, force majeure.
18. Luvat, lisenssit, viranomaisten hyväksymiset yms.
19. Sovellettava laki ja riitojen ratkaisu.
20. Sopimusten muuttaminen ja siirtäminen.

Kauppalaskun tavanomaiset tiedot (FINPRO 2008, s. 476- 477)

Eri maiden tulliviranomaiset vaativat mm. verotusarvon määrittelemistä ja tilastointia varten tiettyjen tietojen ilmoittamista tuontikauppalaskussa. Tämän työn maakohtaisissa osioissa viitataan monen maan kauppalaskun kohdalla tavanomaisiin yksityiskohtaisiin tietoihin, joista on tehty alla oleva yhteenveto. Joidenkin tietojen ilmoittaminen kauppalaskussa perustuu joko kansalliseen tai yhteisöläinsäädäntöön.

Vienti (ulkokauppa)

- Myyjän täydellinen nimi, postiosoite, puhelin- ja faksinumero sekä pankkiyhteydet.
- Laskun antamispäivä ja juokseva tunniste.
- Myyjän viite, Y-tunnus, ulkomaankaupan viitenumero (UVN).
- Ostajan viite, tilauksen numero ja päivämäärä.
- Ostajan (ja vastaanottajan, ellei ole sama) täydellinen nimi ja osoite.
- Tavarahan vastaanottajan nimi ja postiosoite.
- Tavarahan alkuperämaa.
- Määrämaa.
- Kuljetusta koskevat tiedot, esim. väline ja reitti.
- Toimituslauseke (esim. cif New York, incoterms 2000).
- Tavaroiden toimituspäivä, palvelujen suorituspäivä tai ennakkomaksun päivä.
- Toimitustapa.
- Maksuehto ja -tapa.
- Tavarakollien merkit, numerot, lukumäärä ja laji.
- Tarkka tavaramääritelmä.
- Tullitariffinimike ko. määrämään noudattaman nimikkeistön mukaan: useimmissa maissa 6-numeroinen HS-nimike. CN-nimikettä (EU:n Combined Nomenclature) ei ilmoiteta.
- Tavarahan määrä ja luonne sekä palvelujen laajuus ja luonne. Määränä voi ilmoittaa kauppatavarahan mukaiset yksiköt, brutto- ja nettopaino, ostomaan tullitariffin edellyttämät muut yksiköt.

- Tavarán hintatiedot sovitusssa valuutassa, yksikkö- ja kokonaishinnat tavaralajeittain.
- Merkintä myynnin verottomuudesta. Vientimyynti ilmaistaan merkinnällä 'Alv 0 % veroton myynti yhteisön ulkopuolelle'.
- Hinnanalennukset ja/tai mahdolliset lisäveloitukset sekä niiden perusteet.
- Viejän allekirjoitus, mikäli ostomaan viranomaiset sen vaativat.
- Tarvittaessa myyjän ja ostajan käyttämien huolitsijoiden nimet ja osoitteet.

Yhteisömyynti (sisäkauppa)

EU:n jäsenmaiden kaupankäynnissä edellä mainittuja ohjeita noudatetaan soveltuvin osin. Tavarán alkuperämaa ilmoitetaan, jos se on tiedossa. Tullitariffinimikkeen ilmoittaminen on suositeltavaa: sisäkaupassa 8-numeroinen CN-nimike. Kauppalaskussa on ilmoitettava lisäksi seuraavat tiedot:

- Myyjän ja ostajan arvonlisäverotunnistenumerot. Myyjän Y-tunnus. UVN-viitettä ei tarvitse ilmoittaa.
- "VAT 0 % (Intra-Community supply)" -merkintä myynnin verottomuudesta.
- T2L tai T2LF-merkintä lisätään määrätyissä tapauksissa joko laskuun tai kuljetusasiakirjaan tavarán yhteisöaseman osoittamiseksi. Erillinen T2I tai T2F-asiakirja voidaan myös laatia.

Kuljetusasiakirjoja, joita tarvitaan lähetettäessä tavaraa EU- alueen ulkopuolelle (Suomen kuljetusopas 2009).

Konossementti

Konossementti (bill of lading, B/L) on rahdinkuljettajan antama tai hänen puolestaan annettu asiakirja, joka on:

- Todiste kuljetussopimuksesta.
- Kuitti siitä, että rahdinkuljettaja on vastaanottanut tavaran kuljetusta varten tai lastannut tavaran alukseen.
- Sitoumus toimittaa tavara määräpaikkaan.
- Sitoumus luovuttaa tavara määräpaikassa ainoastaan sille, joka esittää alkuperäisen konossementin - konossementti on siis tavaraan oikeuttava asiakirja.

Konossementti voi olla myös elektronisessa muodossa. Järjestelmä toimii salaisella koodilla, joka on määräysvallan avaimena ja samanaikaisesti vain yhdellä henkilöllä.

Merirahtikirja

Merirahtikirja (liner waybill, LWB) on oikeudelliselta luonteeltaan:

- Rahdinottajan puolesta annettu todistus siinä mainitun tavaran vastaanotosta.
- Sitoumus kuljettaa tavara määräpaikkaan ja siellä luovuttaa asiakirja vastaanottajaksi nimetyille henkilölle.
- Kuljetussopimus, joka sisältää tai viittaa niihin ehtoihin, joilla tavara on otettu kuljetettavaksi.

Merirahtikirja annetaan vain yhtenä alkuperäiskappaleena laivaajalle, ja tavaran saavuttua perille se luovutetaan vastaanottajalle. Oikeusvaikutuksiltaan merirahtikirja vastaa konossementtia paitsi siirtokelpoisuuden puuttumisen ja luovutusmenettelyn osalta.

Autorahtikirja

Kansainvälinen autorahtikirja (CMR) on kansainvälisessä kuorma-autoliikenteessä samalle lähettäjän ja rahdinkuljettajan välinen sopimus, jonka molemmat allekirjoittavat. Rahtikirja laaditaan vähintään kolmena kappaleena: lähettäjälle, vastaanottajalle ja tavarankuljettajalle.

Rautatierahtikirja

Kansainvälinen rautatierahtikirja (CIM) on todiste kuljetussopimuksen sisällöstä, ja se seuraa jokaista rautateitse tapahtuvaa ulkomaanliikenteen tavarankuljetusta. Lähettäjä vastaa rahtikirjaan merkitsemistään tiedoista ja rautatiet mm. tavarankuljetuksen massaa, kappalemäärää ja ulkoista kuntoa koskevista tiedoista. Lähettäjä saa haltuunsa kaksoiskappaleen; kuljetuksen aikana kaksoiskappaleen haltija voi muuttaa kuljetussopimusta määräämällä esimerkiksi toisen määräpaikan tai vastaanottajan. Tavara luovutetaan määräpaikkakunnalla mainitulle vastaanottajalle.

Lentorahtikirja

Lentorahtikirja (air waybill, AWB) kirjoitetaan tavallisesti 12 kappaleena, joista kolme ensimmäistä ovat alkuperäiskappaleita ja muut jäljennöksiä, jotka käytetään liikenne-, tulli-, ym. tarkoituksiin.

- alkuperäiskappale 1 seuraa lähetystä ja jää tavarankuljettajalle
- alkuperäiskappale 2 seuraa myös lähetystä ja luovutetaan vastaanottajalle
- alkuperäiskappale 3 jää lähettäjälle

Lentorahtikirja on suora (straight) eli ns. myytävä (non-negotiable) kuljetussopimus. Yhteiskuljetusten yksittäisiä lähetyksiä varten laaditaan alarahtikirjat (house air waybill, HAWB), jotka antaa huolitsija. Kuljetusasiakirjana lentoyhtiöt hyväksyvät vain varsinaisen rahtikirjan.

Vastaanottotodistus

Huolitsijan vastaanottotodistus (FIATA forwarders certificate of receipt, FCR) on huolitsijan antama kirjallinen Todistus kappaleen peruuttamattomasta vastaanotosta ja

luovuttamisesta vastaanottajalle annetuin ohjein. Huolitsijan kuljetustodistus (FIATA forwarders certificate of transport, FCT) on todiste siitä, että huolitsija on tavarankuljettavaksi. Se on myös sitoumus luovuttaa tavara määräpaikkakunnalla vain alkuperäistä FCT:tä vastaan siinä mainituin ehdoin. Huolitsijan konossementin (FIATA combined transport bill of lading, FIATAmodal transport bill of lading, FBL) antaessaan huolitsija toimii rahdinkuljettajan vastuulla vastaten koko kuljetusketjusta. Kuljetuksessa käytetään huolitsijan kuljetustodistusta, jota kutsutaan myös MT-asiakirjaksi (multimodal transport).

Varastotodistus

Huolitsijan varastotodistus (FIATA warehouse receipt, FWR) on todistus huolitsijan säilytettäväkseen ottamasta tavarasta. Se on juoksevan velkakirjan kaltainen siirrettävissä oleva asiakirja.

EUR.1 -tavaratodistus (FINTRA 3. 2003, s. 12- 10).

EUR.1 -tavaratodistuksen antaa ja allekirjoittaa viejä, mutta sen vahvistaa aina tulliviranomainen (poikkeuksena Marokon ja Tunisian kauppa, jossa valtuutettu viejä voi itse vahvistaa). Todistuksessa tulee täytettynä kaikki pakolliset kohdat asianmukaisesti. Tavarankuperä merkitään kohtaan 4. Määrämaaksi merkitään kohtaan 5 a. sopimusmaa. Kohdassa 8 pitää tavarakuvausten olla selvästi yksilöity ja Meksikon sekä Chilen kaupassa tavarankohdalle on merkittävä myös 4 -numeroinen tullitariffinimike.

Hakemusosassa viejän on ilmoitettava perusteet todistuksen antamiselle, esim. ”kokonaan tuotettu” tai ”EY -tavarankäälleenvienti” (alkuperä osoitettu hankkijan ilmoituksella). ”Esittää todistusasiakirjat” -kohdassa voidaan ilmoittaa esim. tuonnissa esitetyn alkuperäselvityksen numero, mutta jokaisessa tapauksessa siinä pitää olla merkintä: ”Todistusaineistoa säilytetään 3 vuotta”. Viejän tulee allekirjoittaa myös hakemusosa.

Jos EUR.1 -tavaratodistus annetaan jostain syystä jälkikäteen, niin todistuksen sarakkeeseen 7 merkitään siihen viittaavasti, esim. ”Issued retrospectively” ja kaksoiskappaleta annettaessa vastaavasti ”Duplicate”. Jälkikäteen annettu todistus tulee päivätä antopäivälle ja kaksoiskappaleeseen merkitään sama päiväys kuin aikaisemmin annettussa alkuperäisessä todistuksessa.

Form A -todistus (FINTRA 3. 2003, s. 12-11).

Todistuksen antaa kehitysmaan viejä viennissä yhteisöön. Jos tavaroita tai osaa niistä ei tulliselvitetä siinä yhteisömaassa, johon tuonti tapahtuu, niin jäsenmaan viejä voi antaa alkuperäisestä todistuksesta korvaavan todistuksen yritykselle toiseen jäsenmaahan, Norjaan ja Sveitsiin. Todistuksen vahvistaa tulliviranomainen. Alkuperäisestä Form A -todistuksesta voidaan antaa moniakin korvaavia todistuksia, jos tavaroita viedään tulliselvittämättöminä eri erissä tai eri jäsenmaihiin.

Linkkejä

1. Euroopan Komissio ylläpitää ns. Markkinoillepääsy -tietokantaa. Sen yhtenä osana ovat noin sadan maan tullitariffitiedot. Nämä löytyvät kohdasta "Applied Tariffs Database". (Ennen ko. tariffin käyttöä on syytä selvittää tuotteitten tullinimikkeet).

http://mkaccdb.eu.int/mkaccdb2/datasetPreviewFormATpubli.htm?datacat_id=AT&from=publi

2. Seuraavasta linkistä pääsee sivulle, josta löytyy paljon hyödyllisiä tietolähteitä.

<http://www.finpro.fi/fi-FI/Market+Information/ShippingHandbook/InformationSources/>

3. Seuraavan linkin avulla pääsee sivulle, josta löytyy pdf -dokumentti, vientiprosessiopas.

<http://www.finpro.fi/fi-FI/About+Finpro/Publications/ExportProcessGuide/>

4. Tämän linkin takaa löytyy melkein kaikkien maailman maiden käyttämät sähköverkot ja pistorasiatyypit.

http://en.wikipedia.org/wiki/Mains_power_systems

ISPM 15-standardi (FINPRO 2008, s. 38- 39).

ISPM 15-standardin mukaan puumateriaalin tulee olla kuorittua, vailla tuholaisia ja toukanreikiä. Materiaali on lämpökäsiteltävä (Heat Treatment, vähintään 56 °C/30min puun ytimessä) tai kaasutettava metyylibromidilla (Fumigation), joka ei ole sallittu Suomessa. Asianmukaisesti käsitelty puupakkausmateriaali on merkittävä standardin mukaisesti, mm. symbolilla. Standardin vaatimusten noudattaminen korvaa ”ötökkätodistuksen” eli kansainvälisen kasvien terveystodistuksen tarpeen.

Australian kasvinsuojeluviranomaisen (The Australian Quarantine and Inspection Service, AQIS) antamat tuontimääräykset koskevat mm. puutavaran, puisten pakkausmateriaalien ja kuljetuskonttien puhtautta ja käsittelyvaatimuksia. Määräysten mukaan vähänkin puuta sisältäville pakkauksille tarvitaan kansainvälinen kasvinterveystodistus. Terveystodistuksia myöntää Suomessa Evira/kasvintarkastus.

Kuormalavoja, laatikoita, häkkeitä, telineitä, kiiloja tms. voidaan käyttää pakkausmateriaalina. Evira/kasvintarkastus suosittelee käyttämään suomalaista puuta. Puupakkauksiin tulee käyttää kuoretonta ja tervettä puuainesta. Puumateriaali on joko 1) lämpökäsiteltävä (uunikuivaus), 2) painekyllästettävä tai 3) käytettävä vaneria (vaatii myös kasvinterveystodistuksen) tai lastulevyä. Puutavaran lämpökäsittely on suoritettava välittömästi ennen tavarán lähettämistä Suomesta, kuitenkin enintään 21 päivää ennen vientiä. Jos konteissa on puisia osia, niin niidenkin tulee täyttää kasvinsuojelumääräysten ehdot.